

Naročnina znaša mesečno 35 Din, za izdajanje 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.

Celje: Kocenova ul. 2. Telefon števil 190.

Rokopisi se ne vračajo. Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravištvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Ispravitelj: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492.

Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. Telefon št. 190.

Računi pri pošti: zavodih: Ljubljana št. 11.842; Praha čisto 78.180; Wien Nr. 105.241.

Sokol Kraljevine Jugoslavije ustanovljen

Zakon o ustanovitvi in organizaciji novega Sokola je bil včeraj podpisan – Dosedanje telovadne organizacije se bodo pridružile novi ali pa se razšle

Ljubljana, 5. decembra. Sokol kraljevine Jugoslavije je ustanovljen.

Danes je kralj podpisal zakon, ki ga je sinoči najavil ministrski predsednik general Živković na seji ministrskega sveta. S tem činom začenja nova doba v delu za telesno in moralno vzgojo jugoslovenskega naroda in nova doba tudi v zgodovini Sokolstva in prave sokolske misli med Jugoslovani.

V nizu velikih reform v naši državi vlada ni mogla prezreti Sokolstva in drugih organizacij, ki so si napisale na prapor delo za telesno in moralno vzgojo naroda. To delo je tako eminentne važnosti in takega vsenarodnega in vsedržavnega pomena, da je vlada upravičeno smatrala, da v tej panogi javnega dejstva ne sme dopustiti drobljenja narodnih sil. V zavesti svoje velike odgovornosti za telesno in duševno povzdigo naroda se je zato vlada z oblikovitvijo našega kralja odločila k ustanovitvi vsenarodne vzgojne organizacije, Sokola kraljevine Jugoslavije.

Vlada je s tem zadostila potrebam države, pa tudi potrebam in stremeljem Sokolstva in vseh sorodnih organizacij za fizično in moralno vzgojo naroda in mladine. Ta korak pa je tudi v popolnem skladu s tendencami, ki se splošno opažajo po vsem svetu. Že pred svetovno vojno, prav posebno pa po vojni, so skoraj vse države v Evropi in Ameriki čutile potrebo, da same organizirajo smoteno delo za fizično in moralno vzgojo svojih državljanov. V prvi vrsti mladine. Naša vlada je torej s sokolskim zakonom zadostila notranjim težnjam, ki so tudi v mnogih drugih državah dobile enake in sorodne konkretne oblike z osnovanjem gimnastičnih in sličnih organizacij pod kontrolo ali upravo države.

Tudi v Jugoslaviji se je že ponovno pojavila težnja, da bi se Sokolstvo in njemu slične organizacije zedinile v enotno organizacijo pod enotnim vodstvom. Vse te poskuse pa so onemogočile predvsem strankarsko politične tendence, ki so se pojavljale v nekaterih organizacijah, in vsa prizadevanja v tej smeri so ostala brezuspešna.

Cesar ni moglo izvesti Sokolstvo ali kakšna druga njemu slična organizacija zaradi pomanjkanja velike avtoritete, to je prevzela sedaj naša država in z novim zakonom ustvarila enotno organizacijo za moralno in fizično vzgojo naroda. V smislu 12. člena zakona o osnovanju »Sokola kraljevine Jugoslavije« se ukinejo vse dosedanje organizacije, to so Jugoslovenski, Hrvatski in Srbski Sokol ter Orel. Če se v treh tednih ne priključijo novi organizaciji, S tem je odprta pot vsem, ki so dobre volje, da vstopijo v to organizacijo pod novim imenom, katere najvišja jedinica bo imela svoj sedež v Beogradu in ki ji bo kot savezni starešina predsedoval sam prestolonaslednik kraljevine Jugoslavije. Državna kontrola prihaja do izraza v tem, da imenujeta in razrešujeta savezno upravo minister prosvete in minister vojne in mornarice v sporazumu z ministrskim predsednikom. Uprave žup imenuje in razrešuje uprava Saveza, a uprave društev kot osnovnih sokolskih edinic imenujejo in razrešujejo župne uprave.

Člani Sokola bodo uživali v vseh sokolskih poslih ugodnosti na železnicih in vseh drugih državnih prometnih sredstvih ter olajšave pri vojaški službi, v kateri jim bo najbrž dovoljen skrajšan kadrski rok.

Na podlagi novega zakona bo v najkrajšem času ustvarjena velika in močna organizacija, obsejajoča vse sloje naroda, oproščena vseh trenj in pretresljajev med posameznimi organizacijami in v njih, tako da se bo mogla z vsemi svojimi močmi posvetiti telesnemu in moralnemu jačanju zdravlja, obenem jačanju naroda, jačanju države in njene varnosti ter jačanju narodnega in državnega edinstva. Ustvarila bo nove legije Jugoslovenov, ki bodo zmogli, da z najmočnejšo roko namirajo mir in Balkanu že samo s tem, da bodo pred novimi, močnimi, fizično in moralno dobro vzgojenimi generacijami vseskrat imeli respekt vsi nasprotniki naše domovine, ker se bodo zavedali, da bi pri vsakem napadu na njo naleteli na neprobno obrambo. Zato je organizacija Sokola kraljevine Jugoslavije istočasno tudi izredno močno in vplivno sredstvo miru.

Že sedaj je jasno, da je osnivanje Sokola kraljevine Jugoslavije bilo z zadovoljstvom sprejeto od vseh, ki nesebično ljubijo našo jugoslovensko domovino. Uverjeni smo, da ni treba še posebej poudarjati, da je sedaj prva dolžnost vsakega, res iskrenega jugo-

Beograd, 5. decembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra prosvete in ministra vojne in mornarice ter po zaslišanju predsednika ministrskega sveta proglasil in predpisal zakon o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije. Zakon se glasi:

§ 1.

Za telesno in moralno vzgojo državljanov se ustanovi viteška organizacija pod imenom »Sokol kraljevine Jugoslavije«.

Člani Sokola

§ 2.

Član Sokola kraljevine Jugoslavije lahko postane vsak polnoleten in neoporočen državljan kraljevine.

§ 3.

Razen pravih članov lahko pripadajo Sokolu kraljevine Jugoslavije sokolska deca in sokolski narasčaj.

Organizacija Sokola

§ 4.

Sokolske edince so: Sokolska društva, sokolske župe in sokolski savez. Sokolsko društvo je osnovna kraljeva organizacija, ki vodi neposredno vzgojo svojih sokolskih pripadnikov na svojem področju.

Sokolska župa je višja sokolska zajednica, ki združuje več sokolskih društev.

Sokolski savez je najvišja sokolska zajednica, ki združuje vse sokolske župe kraljevine Jugoslavije. Sedež sokolskega saveza je v Beogradu.

Uprava sokolskih edinic

§ 5.

Sokolska društva vodijo društvene uprave, ki sestojajo iz starešine društva, njegovega namestnika, predsednika prosvetnega odbora, načelnika in načelnice, 5 do 10 članov in njihovih namestnikov ter 3 do 5 računskih preglednikov in njihovih namestnikov.

Sokolske župe vodijo župne uprave, ki sestojajo iz starešine, njegovega namestnika, predsednika prosvetnega odbora, načelnika in načelnice, tajnika, blagajnika, 5 do 10 članov in njihovih namestnikov ter 5 preglednikov in njihovih namestnikov.

Savez vodi savezna uprava ki sestoji iz starešine, 5 podstarešin, od katerih zastopa starešino najstarejši po vrstnem redu imenovanja, iz načelnika in načelnice, vsak s tremi namestniki, iz predsednika prosvetnega odbora, 15 do 25 članov in 7 do 11 namestnikov ter iz 5 do 7 preglednikov in njihovih namestnikov.

Starešina saveza je prestolonaslednik kraljevine Jugoslavije.

§ 6.

Savezno upravo imenujeta in odstavljata minister prosvete in minister vojne in mornarice v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

Upravo žup imenuje in odstavlja savezna uprava.

Jugoslovensko Sokolstvo je enodušno v službi za kralja in narod

Pomembna izjava staroste Jugoslovenskega sokolskega saveza o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije

Ljubljana, 5. decembra r. Povodom ustanovitve »Sokola kraljevine Jugoslavije« smo se obrnili na starostu Jugoslovenskega sokolskega saveza g. E. Gangla s prošnjo, da nam na kratko označi svoje stališče do tega važnega dogodka. G. Gangl se je naši prošnji ljubeznivo odzval in izjavil:

»Jugoslovenski Sokoli pozdravljamo novi zakon. Sami smo že predlagali slično ureditev v naši spomenici z dne 3. marca t. l., ki smo jo bili izročili

slovensko mislečega Sokola, da prijavi svoj pristop v novo organizacijo. V najkrajšem času bo imenovana nova savezna uprava, ki bo takoj pričela z delom. Izjava, ki jo je podal starosta dosedanjega Jugoslovenskega sokolskega saveza g. Engelbert Gangl, priča dovolj jasno da bo jugoslovensko Sokolstvo, zlasti pa še Sokolstvo iz naše ožje domovine korporativno prešlo v vrste Sokola kraljevine Jugoslavije. Po svojih najboljših močeh bo sodelovalo pri ustvaritvi velike, močne in konsolidirane Jugoslavije in z vsemi svojimi silami, z vso svojo sposobnostjo in z vso vmo delalo na to, da se v polni meri doseže plemeniti cilj našega velikega vladarja, jugoslovenskega kralja Aleksandra.

Uprave društev imenuje in odstavlja župna uprava.

§ 7.

Savezni starešina in savezna uprava vodita celokupno delo Sokola kraljevine Jugoslavije in predstavlja celokupno Sokolstvo.

Posvetovalna telesa savezne uprave za proučevanje in reševanje načelnih vprašanj so: glavna skupščina, odbori župnih delegatov in odbori župnih načelnikov.

Njihova sestava in delovanje bosta določena s statutom. (§ 11.)

Druge določbe

§ 8.

Sredstva za vzdrževanje sokolskih društev, sokolskih žup in sokolskega saveza sestojijo iz: članskih prispevkov, dobrodelnih dajatev, volil in zadatčin ter iz podpor banovin in države.

§ 9.

Sokolu kraljevine Jugoslavije lahko pripadajo učenci vseh narodnih, meščanskih, srednjih, učiteljskih in strokovnih šol.

§ 10.

Minister prometa je pooblaščen, da predpiše s potrebnimi uredbami vozne olajšave za člane Sokola kraljevine Jugoslavije po državnih železnicih, državnih ladjah in ostalih državnih prevoznih sredstvih za izlete, skupščine in ostala poslovna potovanja Sokola kraljevine Jugoslavije.

Ravno tako se pooblašča minister za vojsko in mornarico, da s posebno uredbo predpiše olajšave glede obvezne službe v kadru za člane Sokola kraljevine Jugoslavije.

§ 11.

Podrobnejše določbe o organizaciji in poslovanju Sokola kraljevine Jugoslavije bosta predpisala s statutom minister prosvete in minister vojne in mornarice v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

Likvidacija dosedanjih telovadnih organizacij

§ 12.

Dosedanja društva za telesno in moralno vzgojo: Jugoslovenski Sokol, Hrvatski Sokol, Orel in Srbski Sokol, v kolikor bi se v treh tednih od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, ne ujednila ali ne stopila v »Sokola kraljevine Jugoslavije«, se ukinejo.

§ 13.

Uredbo za likvidacijo teh društev bosta predpisala minister prosvete in minister vojne in mornarice v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

§ 14.

Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Tedaj prestanejo veljati vsi prednisi zakonov, uredb in naredb, ki nasprotujejo temu zakonu.

Nenadna smrt šefa naše delegacije v Sofiji

Na čajanki, ki jo je sinoči priredila bolgarska delegacija na čast naši delegaciji, je zadela kap Rad. Šaponjica

Sofija, 5. decembra p. Docela nepričakovano je n. coj preminul v Sofiji predsednik naše delegacije z Bolgarijo šef tiskovnega oddelka zunanjega ministrstva Radomir Šaponjić. Danes popoldne je priredila jugoslovenska delegacija svečano kosilo na čast bolgarski delegaciji. Pri tej priliki je imel Šaponjić še lep govor, v katerem je v jedrnatih besedah orisal potrebo sporazuma in podčrtal dobro voljo Jugoslavije, da pride med obema sorodnima in sosednima državama do prijateljskih in tesnejših odnosov. Zvečer je priredila bolgarska delegacija na čast jugoslovenski delegaciji čajanko. Kmalu po nagovoru predsednika bolgarske delegacije je nameraval ponovno spregovoriti tudi Šaponjić. Med tem pa mu je postalo slabo in nenadoma se je zgrudil nezavesten. Poklicali

so takoj zdravnike, ki pa so si zaman prizadevali, da bi ga obudili k zavesti. Po brezuspešnih poskusih so mogli le ugotoviti, da ga je zadela kap. Tragična smrt odličnega zastopnika Jugoslavije je napravila v Sofiji zelo globok vtis.

Beograd, 5. decembra. p. Veste o nenadni smrti gosp. Šaponjića je zbudila v vseh krogih globoko sočustvanje. Pokojni Šaponjić je bil eden najposrebljenih in najodličnejših uradnikov zunanjega ministrstva ter je na raznih mednarodnih konferencah uspešno zastopal našo državo. Vsa zadnja leta se je bavil z ureditvijo odnosov z Bolgarijo ter je odlično poznal vse probleme, ki so med obema državama še nerешeni. Tudi sedanja pogajanja v Sofiji je vodil z veliko spretnostjo in je užival v vseh krogih velik ugled.

Velike priprave za poklonitev Nj. V. kralju

Vedno nove prijave deputacij iz vse države — Sprejemanje deputacij se bo vršilo v času od 17. decembra do 6. januarja

Beograd, 5. decembra AA. Ker so se javila odposlanstva iz vseh banovin, da se poklonijo Nj. Vel. kralju ob priliki njegovega rojstnega dne, a ni mogoče vseh odposlanstev sprejeti istega dne, se bo sprejemanje teh delegacij vršilo po gotovem razporedu na določene dneve v času od 17. decembra do 6. januarja. Po sporočilu iz dvorske pisarne je određen za sprejemanje odposlanstev iz savske in primorske banovine 17. december. Za ostale banovine bodo naknadno določeni dnevi sprejema.

Beograd, 5. decembra p. Inicijativo zagrebškega mestnega zastopstva za poklonitev Nj. Vel. kralju za 41. rojstni dan je sprejela z največjim navdušenjem vsa država. Iz vseh pokrajin države se pripravljajo mesta, ki tekmujejo sama od sebe,

spontano in od srca, v želji, da bi istotako prišla v Beograd, se poklonila kralju in se mu zahvalila za vse, kar je storil in kar dela. Poziv Zagreba arvatskim kraljem je našel odmev v vseh kraljih Jugoslavije in ni ostal omejen samo na Hrvatsko, temveč se je razširil tudi na vse ostale pokrajine.

Zagreb, 5. decembra n. Mestni župan zagrebški je danes prejel nekaj brzoglavih odgovorov raznih hrvatskih mest, ki javljajo svojo udeležbo v manifestacijskem poklonu Nj. Vel. kralju. Danes je izdala občina obvestilo, v katerem prosi vse meščane, ki se nameravajo priključiti deputaciji, naj čimprej javijo imena delegatov posameznih društev mestnemu magistratu, kar je zelo važno z ozirom na aranžma manifestacije.

Državni poljedelski zaklad

Pri Drž. hipotekarni banki je za pospeševanje poljedelstva osnovan poseben zaklad, s katerim bo razpolagalo poljedelsko ministrstvo

Beograd, 5. decembra. AA. V zakonu o pospeševanju poljedelstva je predvidena ustanovitev »Državnega poljedelskega zaklada« in v § 44 tega zakona so navedeni dohodki, ki naj se stekajo v ta zaklad. Da se te zakonske določbe izvršijo in da se uredi pravilno zbiranje dohodkov Državnega poljedelskega zaklada, je minister poljedelstva v soglasju s predsednikom ministrskega sveta določil:

1. Pri Privilegirani agrarni banki se ustanovi fond pod imenom »Državni poljedelski zaklad«, v katerega se bodo vlagali vsi dohodki, ki so predvideni v § 44. navedenega zakona.

2. Vsa oblastva in ustanove v državi, ki so dolžne zbirati dohodke za Državni poljedelski zaklad v zmislu § 44. zakona o pospeševanju poljedelstva, morajo te dohodke pošiljati Privilegirani agrarni banki v Beogradu za navedeni fond. Obtem z denarjem morajo dotična oblastva in ustanove poslati Privilegirani agrarni banki poročila o odposlanem denarju. Ravno tako pa morajo

ra Privilegirana agrarna banka dostaviti ministrstvu poljedelstva poročila posameznih oblastov o poslanem denarju s pregledi vseh sprejetih vsot.

3. Privilegirana agrarna banka bo obveščala ministra za poljedelstvo na posrednih formulirih o prejemu vseh vsot za Zaklad z označbo vrstnega reda po katerem so te vsote prispevale. Vrh tega bo Privilegirana agrarna banka dostavljala trimesečne izvlečke o stanju Zaklada. Privilegirana agrarna banka mora po preteku vsakega polletja obvestiti ministrstvo poljedelstva o iznosu pripadajočih obresti od vloženega denarja za Zaklad.

4. Z dohodki Državnega poljedelskega zaklada razpolaga minister poljedelstva v zmislu določbe § 45. zakona o pospeševanju poljedelstva. Izdajanje denarja iz Zaklada se bo vršilo po nalogu ministra poljedelstva, za manjši izdatki do 5000 dinarjev pa po nalogu osebe, ki jo je v to pooblastil minister poljedelstva.

Veličasten sprejem francoske vojne mornarice v Šibeniku

Desettisočglava množica je pozdravila francosko vojno mornarico, ki je posetila naše vode — Navdušene ovacije francoskim gostom

Šibenik, 5. decembra n. Davi ob 9. so pripluli francoski torpedni rušilci. Že od ranega jutra so pričakovali tisoči ljudstva francoske vojne ladje. Ko so se približale na obzorju, so cenili navzoče množice na 10 tisoč.

Prvi je priplul admiralski rušilec »Guepard«, za njim pa rušilca »Tigre« in »Panter«. Francoske goste so prve sprejele ladje iz pomorskega športnega kluba »Krk« in trdnjav so zagrmeli v pozdrav topovski strel, v vseh kerkvah so zvonili in sirene so zatulile. Ko so se francoski torpedni rušilci vsidrali, je stopil na francosko ladjo komandant naše družbe obalne komande Polić s šefom štaba Rakasovičem, ki sta se najpriprčneje pozdravila z dražimi gosti. Francoski admiral Dubois je izražal v svojem govoru veliko radost, ki ga je zadela dolžnost privedi francosko vojno flotiljo v jugoslovenske vode. Ob 10.30 se je admiral izkrcal in sta ga sprejela ter pozdravila v lukki šibeniški župan in več županov iz severne Dalmacije. V pozdrav je bila postavljena tudi četa mornarjev z godbo in celokupno članstvo domačega Sokola z godbo. Silna množica naroda je ob tej priliki navdušeno manifestirala francoski vojski in admiralu. Ko je admiral Dubois pregledal častno četo in Sokole, je stopil k šibeniškemu županu in mu podal roko v pozdrav. Župan je pozdravil admiralu v imenu mesta Šibenika in zaključil svoj govor z vzklikom: »Živela Francija!« Admiral se je v kratkem govoru zahvalil za sprejem naglašajoč, kako srečnega se čuti, da prihaja v ljubeč deželo in da pozdravlja v tem trenutku vso Jugoslavijo. Njegovemu vzkliku »Živela Jugoslavija!« so sledile urnebesne manifestacije občinstva Francij in Jugoslaviji. Admiral Dubois se je nato napotil skozi mestne ulice, koder ga je spremljala ne-

pregledna množica ljudstva ter mu neprestano vzklikala v pozdrav. Na čelu poveljke ki je šla med tisočglavim špalirjem meščanstva, je bila sokolska fanfara. Ko se je admiral vračal na obalo, je množica v svojem navdušenju prodrla policijski kordon ter dvignila admiralu na ramena in ga odnesla do glavnega pristanišča, kjer se je ukrcal na motorni čoln, ki ga je odpeljal na ladjo. Še dolgo so trajale manifestacije prebivalstva. Zvečer se je vršila velika iluminacija mesta in okolice.

Tatvine

v prometnem ministrstvu

Beograd, 6. dec. p. S poučene strani smo zvedeli sledeče:

Povodom vesti v nekih inozemskih listih o aretacijah gotovih oseb zaradi tatvine in izdajstva mobilizacijskih načrtov železniškega prometa neki sosedni državi, smo v položaju obvestiti javnost, da so bile dejanske gotove osebe — pogodbeni uslužbenci tuje narodnosti in državljanstva — aretirane in da so bile prijete ker so bile v ozkih stikih z organi neke sosedne države in jim izdale na nedopusten način zbrane podatke manjše važnosti o železniških progah in ostalih prometnih sredstvih. Tudi ti podatki niso v nikaki zvezi z mobilizacijskimi načrti.

Objava konkurznih zakonov

Beograd, 5. decembra. p. Današnje »Službene Novine« objavljajo novi konkurzni zakon, zakon o poravnavi izven konkurza in zakon o oživljenju obeh navedenih zakonov.

Iz državne službe

Beograd, 5. decembra. p. Z odlokom ministra socijalne politike je imenovan za uradnika pri referentu za inspekcijo dela pri banki upravi Dravske banovine Vinko Magister.

Zumanjepolitični položaj sovjetske Rusije

Poročilo Litvinova o stanju rusko-kitajskih pogajanj - Sovjetska vlada ne bo pozabila na Besarabijo

Moskva, 5. decembra, o. Litvinov je poročal na seji osrednjega izvršnega odbora sovjetske Unije o rusko-kitajskem sporu in zunanje-politični situaciji sovjetske države.

Litvinov je izjavil, da je bila demarš treh velesil brezuspešna in da bo v najslabšem slučaju samo zavlekla pogajanja, ki so se pričela med sovjeti in mukdensko vlado. Mukdenska in nan-kinška vlada bosta morali uvideti, da sovjetske vlade ni mogoče z demaršami odvrniti od stališča, ki ga je zavzela že v prvih dneh konflikta in da bo vsako zavlačevanje škodovalo samo Kitajski. Sovjetska vlada ne bo diktirala kitajski vladi novih pogojev. Sporazum, podpisan v Nikolskurusku, dokazuje, da so ostali pogoji sovjetske vlade neizpremenjeni. To je pa tudi dokaz, da oborožena sovjetska protiakcija na Daljnem vzhodu ni zasledovala političnih ciljev in da se ne more nikakor smatrati za kršenje Kelloggovega pakta.

Potem, ko je Litvinov z zadovoljstvom omenil obnovo diplomatskih odnosov z Anglijo, je izjavil, da je pripravljena sovjetska vlada glede vprašanja propagande držati se obveznosti, ki so formulirane v sporazumu z leta 1924.

Ko je Litvinov poudaril, da vzdržuje sovjetska Unija slej ko prej prijateljske odnose z Nemčijo, je omenil, da so bili v zadnjem letu podani novi dokazi, da obstajajo v Nemčiji skupine in organizacije, ki so si stavile za nalogo spreminiti celokupno politiko Nemčije do Sovjetov.

Odnosji do Francije so sicer normalni, vendar se ne ganejo z mesta ter je nastala v njih neka okornost. Zbolišanje teh odnosov bi pomenilo politične in gospodarske koristi tako za sovjetsko Unijo, kakor za Francijo. Odnosji do Italije se odlikujejo po popolni korektnosti. Odnosji s Poljsko, ki jih smatra le-ta sicer za korektno, bi sovjetska Unija želela izboljšati in je v ta namen stavila tudi primerne predlo-

ge, ki pa niso imeli uspeha. Prijateljstvo s Turčijo traja neomajno v polnem obsegu dalje in bo v najkrajšem času odšel Karahan v Angoro, da sporoči Turčiji nesprenjeno prijateljsko mišljenje sovjetske Unije. Razmerje z Japonsko kaže stabilizacijo lojalitete, ki si jo medsebojno izkazujejo obe vladi. Nesprenjeno prijateljsko bodo ostali tudi v bodoče odnosi do Perzije. Sovjetska vlada, ki je interesirana, da bi se Afganistan čimprej pomiril, ni zamudila prilike, da je novo vlado že v prvih dneh po sestavi priznala in ji potrdila nesprenljivost dobrih odnosov med sosedami.

Končno je Litvinov naglasil, da kljub temu, da se je splošni mednarodni položaj sovjetske Unije dokaj izboljšal, ni mogoče sklopiti, da je le-ta na zunanji zavarovana. V odnošjih napram baltiskim državam niso nastale spremembe. Izven dvoma je, da se boljajo odnosi do Estonije, s katero je bila sklenjena trgovinska pogodba. Tudi odnosi do skandinavskih držav so normalni, dasi je treba posvetiti pozornost imperijalističnim tendencam, ki so se pojavile v gotovih švedskih krogih.

Nova avstrijska vlada, tako je nadaljeval Litvinov, je izjavila, da je pripravljena pomagati vzdrževati dobre medsebojne gospodarske odnose. Tudi z Grčijo, s katero je bila sklenjena začasna trgovinska pogodba, bodo ostali odnosi za obe državi koristni. Nato je izjavil Litvinov: Na jugozapadu naših mej je provinca, ki se formalno še ni ločila od sovjetske Unije, vendar je še zasedena od druge države. To zasedbo so čuvali Kelloggove pogodbe popolnoma prezrli. Menim Besarabijo, katere prebivalstvo še ni nehalo stremiti za zopetno združitvijo s sovjetsko Unijo, česar ne smemo pozabiti.

Končno je Litvinov ugotovil znaten razvoj in utrditve gospodarskih odnosov z Zedinjenimi državami. Osrednji izvršni odbor je vzel njegovo poročilo na znanje in soglasno odobril zunanjo politiko vlade.

Glasbena Matica v svetovnem Parizu

Podrobnosti o bivanju in krasnih uspehih naših pevk in pevcev v francoski prestolnici

Pariz, 2. decembra

Ko so dospeli Matičarji sredi kmalu po 10. uri v Pariz, jih je na kolodvoru z živahnimi živjenci sprejela množica naših rojakov in drugih prijateljev. Pozdravili so jih svetnik našega poslanstva Vukčević, odposlanstvo bonapartistov, ki je prišlo s svojo društveno zastavo, solunski bojovniki in zastopniki jugoslovenske kolonije v Parizu. Posebno navdušen je bil sprejem s strani slovenskih in drugih jugoslovenskih akademikov, ki jih je precejšnje število v Parizu, med njimi naša umetnika basist Pugetelj in violini Rupert. Navzočih je bilo tudi več francoskih in jugoslovenskih novinarjev, ki so takoj začeli z intervjuji in posneli že na peronu več slik Matičarjev. Spremljani od naših akademikov in od članov naše kolonije so Matičarji šli z avtokari v svoj hotel. Vsi skupaj so dobro spravljani v hotelu »Lafayette«, ogromni novi zgradbi, ki ima preko 700 sob.

Pri skupni večerji, ki je bila takoj po prihodu, je prišlo več deputatov pozdravi Matičarje kot nosilce kulture in reprezentante jugoslovenske glasbene umetnosti. Na večerji so Matičarji prejeli tudi več številk »Jutra«, iz katerih so se poučili o dogodkih v domovini.

Danes dopoldne so si Matičarji

ogledovali Pariz

v treh avtokarih. Bili so na Montmartru, v veličastni cerkvi Sacre Coeur, videli so Panteon, Madeleine, katedralo Notre Dame, prevozili več glavnih boulevardov itd. Odveč je, da bi opisoval grandioznost, ugledno ulično vrvenje, spletnje in razpletne prometa, saj je že dovolj spretnih peres opisalo to svetovno veliko mesto z vsemi njegovimi posebnostmi.

Spotoma so se Matičarji odzvali vabilu direktorice lista »Intransigence«, ki ogledali palačo tega lista in napravili obisk pri direktorju, ki jih je presrečno pozdravil. Opoldne so šli v naše poslanstvo, da se poklonijo

poslaniku dr. Spalajkoviću.

ki jih je presrečno sprejel in izrekel svoje veselje, da so se Matičarji odločili priti v Pariz in predstaviti pred prijateljsko Francijo svojo umetniško in narodno pesem, kar bo veliko pripomoglo k ojačenju prijateljskih zvez med obema državama. Na poslanstvu je bila razdeljena obširna pošta, došla na razne člane zbora. Po kosilu so se Matičarji zbrali v veliki dvorani na Sorbonni na kratko vajo za večerni nastop.

Slavnostna dvorana na Sorbonni je ogromna in ima prostora za okoli 4000 ljudi. Pred estrado je obširen parket, ki se dviga amfiteatralno v polkrogu. Nad parketom je še dvojne nadstropne balkone, ki se tudi dvigata amfiteatralno. Akustika dvorane je zelo dobra.

Ob 9. uri zvečer je bila slovesna

proslava jugoslovenskega narodnega praznika

in 120-letnice Ilirije oživilne. Proslavo so priredili Slovanski inštitut tukajšnje univerze, Društvo »Les amis de la Yougoslavie« in jugoslovenska kolonija. Ogromna dvorana, napolnjena do zadnjega kotička, je nudila krasno pestro sliko. Na obširni estradi za veliko predsedniško mizo in okoli nje so se zbrali razni odlični državni in politični, oficirji, naš poslanik dr. Spalajković, univerzitetni profesorji, odhoda Bonapartistov in bivših solunskih bojovnikov, zastopniki naše kolonije in naših akademikov, francoski in jugoslovenski novinarji, predsednik Glasbene Maticice dr. Ravnhar, zastopnik mesta Ljubljane dr. J. Pretnar itd. Vso prostorno dvorano je zasedla družba, pariška odlična družba, naša kolonija itd. Na levi strani estrade je bil postiran orkester republikanske garde, na desni strani je bil rezerviran prostor za zbor Glasbene Maticice. Ko so vstopile Matične pevke v pestrih slovenskih narodnih nošah in pevci, jih je mnogobrojno občinstvo navdušeno pozdravilo z burnim, dolgotrajnim ploskanjem.

Proslava je otvoril

z navdušenim govorom predsednik društva prijateljev Jugoslavije, minister Marin, ki je pozdravil navzoče goste in vablence, naglašal veliki pomen današnje proslave za prijateljsko razmerje med Francijo in Jugoslavijo in končal z vzklikom Vive la Yougoslavie! Čemur se je zbrana družba navdušeno odzvala.

Ko je stopil častni predsednik tega slavnostnega večera, francoski maršal in jugoslovenski vojvoda Franchet d'Esperey, so ga navzoči burno akklamirali. Orkester republikanske garde je zaigral maršcelje, sprejeto z navdušenim ploskanjem, nato pa sta govorila predsednik slovenskega, inštituta na pariški univerzi prof. Antoine Meillet in naš poslanik dr. Spalajković, ki sta oba naglašala prijateljske odnose med obema narodoma.

Orkester je zaigral jugoslovensko himno, ki jo so vsi poslušali stoli in jo burno akklamirali. Nato je imel daljši govor univerzitetni profesor Emile Hauman, častni predsednik društva Association franco-slave v Parizu. Razpravljal je o francoski Iliriji, vzbujal simpatične spomine na nedavno proslavo Ilirije oživilne v Ljubljani, kateri je osebno prisostvoval, na zvezni himni »Ilirija oživilna«.

Vrsto govornikov je zaključil prof. dr. Janko Pretnar, ki se je v zanositem govoru najprej kot

pooblaščenec ljubljanske mestne občine zahvalil prirediteljem tega slovesnega večera. Spominjajoč se Napoleonove ustvaritve Ilirije, je naglašal, da je Napoleon prvi spoznal važnost zemljepisne lege naših krajev in Ljubljane in prvi uvedel slovenski jezik kot kulturni in uradni jezik v naši deželi. Njegovo delo je nadaljeval general Marmon in kasneje naš vojvoda in maršal d'Esperey, ki je s svojim dejanskim in uspešnim sodelovanjem veliko pripomogel do našega narodnega osvobodjenja in ujedinjenja. Ljubljana je postavila skremen spomenik Napoleonu in vojaku, ki je padel za svojega cesarja in za naše osvobodjenje. Da se pokloni Franciji, naši prijateljici, je Glasbena Matica priredila koncertno turnejo po Franciji. H koncu se je govornik v vznemirjenih besedah spominjal našega kralja Aleksandra I., ki ga Jugoslovenci ne smatrajo za svojega diktatorja,

nego za svojega unifikatorja in osvoboditelja. Navdušeno vsestransko ploskanje je podčrtalo govornikove misli. Zaključil je z zagotovilo, da bodo Jugoslovenci vedno hvaležni Franciji za njeno prijateljsko sodelovanje in pospešitev našega narodnega osvobodjenja.

Sledil je drugi del večera, glasbeni del. Orkester republikanske garde je moistrosko zaigral Saint-Saensovo »Ouverture de la Princesse Juane«, nakar je častni predsednik maršal d'Esperey pozdravil v prisrčnih besedah francosko-jugoslovensko prijateljstvo in vse, ki delujejo na njega ojačenju. Pozdravil je Glasbena Matico, nositeljico kulture, kar so navzoči sprejeli z ploskanjem. Sledil je

koncertni nastop zbora Glasbene Maticice

V prvem delu je zbor z veliko fineso in občutkom ter z izborna disciplino in tehniko zapel Lajovičovo »Bolest-kovač«. Gotovčovo »Jadovanko za teletom« in Lajovičvega »Zelenega Jurijca« s sopran-solom gđ. Verbičeve. Po vsaki točki je zabučal vihar odobravanja. Občinstvo bi bilo najraje tlelo ponovitev vsake točke. Gotovčovo »Jadovanko« je moral zbor na splošno frenetično zahtevo res ponoviti. Še večji uspeh so imele v drugem delu slovenske, srbske in hrvatske narodne in ponarodele pesmi. Izborna so ugalali Mokranjčev »Rukovet« Hacejeva »Cergo moja čerige« Schwabova »Zdrava Marija« in Hubadova »Gor čez jezero«. Pri izborni akustiki dvorane so vse pesmi zvenele zvočno, polno, nabihranejšje. Posebno vzorni so bili pianissimi, da so glasovi čestokrat le vibrirali. Vsaki pesmi je sledil

vihar odobravanja

Z burnim bis-klici je občinstvo zahtevalo ponovitev vsake pesmi. Posebno je odobravanje in ploskanje doseglo višek pri »Zdravi Mariji«, kjer se je med izredno diskretnim in finim spremljanjem zbora odlikovala solistka, ga. Mila Wohinčeva, s toplim, zvonkim, pobožno zaokroženim glasom in pri narodni »Gor čez jezero«, ki je s svojimi milimi, otožnimi akordi in po izbranim, finem izvajanju segla vsem globoko.

Lloyd George se je vrnil med pacifiste

Ostra kritika počasnega poslovanja razorožitvene konference D. N. — Brez razorožitve je izbruh nove vojne neizogiben

London, 5. dec. o. Sinoči je imel Lloyd George v spodnji zbornici velik govor o potrebi pospeševanja mednarodne razorožitve. Zbornica je razpravljala o resoluciji, ki se izrekla za razorožitve in za koordinacijo angleških bojnih ustanov v ministrstvu državne brambe.

Lloyd George je vzel za podlago svojega govora zadnji govor predsednika Hooverja, ki je naglašal, da obstajajo na svetu kljub vladajočemu miru mogočne armade vteševih rezerviste, ki so prav za prav glavno jedro armad in posebno, da je sedaj na svetu deset milijonov mož več pod orožjem, kakor leta 1914. in da je 75krat več orožja, kakor bi bilo potrebno. Liberalni voditelj je ostro kritiziral počasno delovanje razorožitvene komisije Društva narodov in zavlačevanje razorožitve versailških velesil, ki je sklenjena v versailških mirovni pogodbi. Brez razorožitve, je vzkliknil Lloyd George, je vojna neizogibna. Mi ne bomo dosegli miru s 30 milijoni oboroženih mož in z gigantimi oboroženimi vojskami. Voz miru ne more napredovati na čisti, ki je polna orožja. Vi morate razrušiti stroj sovraštva in ga spreminiti v mehanizem miru in napredka.

Nadalje je Lloyd George ugotovil, da je Anglija storila največ za razorožitve, s tem da je odpravila novačenje, zmanjšala armado in prva zmanjšala svoje brodogradje po washingtonski konferenci.

Za njim je govoril bivši minister Hoare, ki je izjavil, da so stroški za letalstvo narasli v Italiji od leta 1925. za 28 odst., v Zedinjenih državah za 126 odst., ne vtešev stroškov za civilno letalstvo. V Angliji so bili znižani stroški za vojaško letalstvo za 10 odst. Hoare je izrazil mnenje, da bi bilo možno doseči sporazum v vprašanju paritete zračnih bojnih sil v zraku med Anglijo, Francijo in Italijo, toda glavni cilj vseh razorožitvenih pogajanj mora biti, energično načeti razorožitveno vprašanje.

V imenu vlade je odgovoril prvi lord admiraltete, Alexander, ki je priznal, da bo obstojala vojna nevarnost toliko časa, dokler se ne bodo sporazumeli napadi v razorožitvenem vprašanju. Alexander je nadalje izjavil, da je sedanja vlada v kratkom času svojega vladanja posvetila velik del svojih sil razorožitvenemu vprašanju in da bo storila za rešitev tega vprašanja vse, kar je v njeni moči.

Interpelacija o podkupovanju madžarskih listov

»Budapesti Hirlap« je prejel posredno in neposredno od vlade ogromne vsote denarja

Budimpešta, 5. decembra s. Na današnji seji poslanske zbornice je vložil poslanec Stefan Friedrich (krščanska opozicija) svoj govor, da je časa napovedano interpelacijo glede ogromnih finančnih podpor vlade, podeljenih listu »Budapesti Hirlap«.

Med burnimi medklici opozicije je postavil poslanec vprašanje, kaj je napotilo Osrednji denarni zavod, da je še leta 1926. dal »Budapesti Hirlap« torej zasebnemu podjetju, posojilo v znesku 10 milijard kron. Predsednik je interpelanta opozoril med velikim ropotom, da mora svoj govor zaključiti, ker je potekel določen čas.

Finančni minister Weckerle je izjavil med burnimi protesti levice, da se nanaša interpelacija na dogodek, ki se je odigral

za časa inflacije. V tem času je smatrala vlada za potrebno, da omogoči Osrednjemu denarnemu zavodu dovoljevanje kreditov tudi gotovim zasebnim podjetjem v nasprotju z njegovo prvotno nalogo.

Ministrski predsednik grof Bethlen je ponovno prekinjen po medklicah izjavil, da je bilo stavljeno vprašanje, od kod izvirajo denarji, ki jih je imel »Budapesti Hirlap« razen iz posojila Osrednjega denarnega zavoda na razpolago. Eden teh virov je bil dispozijski fond, iz katerega krjuje vlada svoje tiskovno politične izdaje. »Ni vzroka za razburjanje«, je odgovoril ministrski predsednik. Večina zbornice je vzela odgovor na znanje.

Albanski kralj težko obolel

Tirana, 5. dec. g. Vest o obolenju kralja Ahmeda Zoga je izvala povsod mučen vtis. Šele sedaj se je izvedelo, da trpi kralj že nekaj mesecev na težki bolezni v vratu. ki pa so jo javnosti prikrivali, da ne bi prišlo do političnih zmed. Bolezen je posledica v kraljevi palači ojačena. Kakor se izve, so je zdravstveno stanje Ahmeda Zoga v zadnjih dneh še poslabšalo.

Nova iznajdba Edisona

Newyork, 5. decembra. Edison javlja, da je odkril izdelovanje sintetičnega kavčuka, ki se bo izdelovalo iz neke vrste trav. Angleški funt tega kavčuka bo stal 4 franka.

Potres in sneg v Newyorku

Newyork, 5. decembra o. Tu so zabeležili močan potresni sunek, ki je povzročil veliko paniko. V Zedinjenih državah je zavladal silen mraz. Ponekod je padlo za meter snega, ki zelo ovira promet.

Silen vihar na Anglijo

London, 5. dec. o. Sinoči je divjal nad Anglijo zopet silen vihar, ki je dosegel do 80 milj hitrosti na uro. V Rokavskem prelivu in v Severnem morju je bilo morje skrajno razburkano. Ribiške ladje, ki so dospole v Hull, so se morale boriti z velikanskimi težavami. Popolnoma izmučeno moršvo je izjavilo, da ni nikdar doživelo tako strahovitega viharja. Po dosedanjih poročilih ni bilo smrtnih žrtev.

Veliko škode je napravil vihar na deželih, kjer je ruval drevesa in rušil nasipe. Zeleniški promet pri Bristolu je bil ustavljen, ker je vihar vrgal na progo neke je kleno dvigalo. Vihar so spremljali velikanski valovi, ki so se poslabšali že itak kritični položaj v poplavljenem ozemlju.

V Palestini streljajo Arabce

Jeruzalem, 5. decembra o. Sedemdeset dva arabca na smrt, ki sta se udeležila protijidovskih izredov v Safedu. Velikono sodežje je obsodilo potrdilo in je bila obsodba že izvršena.

Hmeljski trg

Zatec, 5. dec. h. Povpraševanje za prvo vrsto in srednjeverstno blago neprekinjeno. Cene neizpremenjene od 450 do 700 Kč.

Pred imenovanjem nove čl. vlade

Zaključna pogajanja za razdelitev in zasedbo resorov - Nova vlada bo naibž imenovana do sobote, zbornica pa bo sklicana v četrtek

Praga, 5. decembra gh. Po načelnem sprejemu predlogov Udržala s strani čeških socialistnih demokratov je splošno prevladoval vtis, da je sestava vlade izvršeno dejstvo. Vsekakor skušajo še posamezne stranke doseči ugodnejšo razdelitev portfeljev. Med temi so v prvi vrsti nezadovoljni z razdelitvijo resorov nemški agrarci, ki trdijo, da ministrstvo za narodno zdravje ne odgovarja jakosti njihove skupine. Pri čeških agrarcih, ki bodo prevzeli notranje ministrstvo,

je še sporno, ali bo ta resor zasedel dosednji prosvetni minister dr. Štefanek ali kak drug slovaški agrarec. V prvi vrsti prihaja v poštev dosedanj poljedelski minister dr. Slavik. Narodni socialisti so se s svojimi resori zadovoljili. Upati je, da bo tudi nezadovoljstvo pri nemških agrarcih tekem jutrišnjega dneva poravnano. Danes se je sestavil program bodoče vlade. Če bo vlada imenovana do sobote, bo poslanska zbornica sklicana v četrtek.

Obisk italijanske kraljevske dvojice pri papežu

„Obisk pomeni krono izredno srečnih dogodkov in najlepšo napoved sijajne bodočnosti“

Rim, 5. decembra. a. Danes dopoldne se je odigral v Vatikanu veliki dogodek, ki naj bi pred očmi vsega sveta dokazal pomirjenje evropske vladarske hiše s papežem.

Trg Sv. Petra je bil popolnoma izprazen in ga je zavzelo papežev vojaštvo, orožništvo ter domača in svatarska garda. Izven stebrišč, torej že na italijanskih tleh trga Sv. Petra se je do Angelskega gradu postavilo v špalirju italijansko vojaštvo.

Veliko spremstvo italijanskega kraljevskega para je odšlo do Angelskega gradu na trg Sv. Petra, kjer so ga pozdravili papeževi dvorni dostojanstveniki. Papežev vojaštvo je ob zvokih italijanske kraljevske himne izkazalo časten pozdrav kraljevskega para. Povorka je odšla nato na trg Sv. Tomaza, odkoder je kraljevski par s spremstvom stopal po kraljevskem stopnišču proti papeževim sobanam.

Kralj je bil v generalski uniformi, kraljica in dame njenega spremstva pa po starim privilegiju savojske hiše v belih oblekah. Kraljevska dvojica je odšla nato v papežev sprejemnik, kjer je ostala 22 minut. Po fotografiranju je kraljevska dvojica obiskala kardinala državnega tajnika. Gasparrija ter potem odšla v cerkev Sv. Petra. Tukaj je opravila kratko molitev pred

oltarjem sv. Zakramenta, nato pa pred grobom sv. Petra. Za tem jo je sprejel kardinal Mery del Val, obdan od kapilija sv. Petra, nakar je zapustila cerkev.

Na trgu Sv. Petra je pozdravilo kraljevsko dvojico italijansko vojaštvo ob zvokih papeške himne in italijanske kraljeve koronice, nakar se je razvila vojaška parada.

Po povratku v Kvirinal je sprejel italijanski kralj obisk kardinala Gasparrija, ki ga je spremljal nuncij Borgonconi - Duca.

O obisku italijanske kraljevske dvojice pri papežu se izvejo še naslednje podrobnosti: Na meji Vatikankega mesta je izrekel guverner visokim gostom dobrodošlico z zadrždom, da pomeni obisk kraljevske dvojice krono izredno srečnih dogodkov in najlepšo napoved za sijajno bodočnost. Pri sprejemu je izročil papež kralju satuljo iz dragocenega lesa s štirimi zvezki, okrašenimi z grbom kraljevske hiše pod naslovom: »Opis in razlaga vatikanskih kolajn.« Razen tega je izročil papež kralju belo usnjato etui s tremi velikimi kolajnami iz zlata, srebra in brona kot spomin na osmo leto svojega papeževanja. Kraljici je papež podaril kopijo Rafaelove slike »Madonna della Sedina« in mozaikih ter zlato, z dragulji okrašeno avbo.

Otvoritev zasedanja poljskega Sejma

Sejem mora predvsem rešiti vprašanje gospodarske krize in izvedbo ustavne reforme — Socijalistične demonstracije v Varšavi

Varšava, 5. decembra s. Sejem je bil danes opoldne otvorjen brez motnje. Vladne klopi so bile prazne. Seimski maršal Daszyński je otvoril sejo z nagovorom, v katerem je poudarjal, da se mora vojska vzdržati politike in da ima sejem sedaj nalogo rešiti gospodarsko krizo in izvesti reformo ustave. Nato je slavil Clemenceaujeve zasluge za poljsko državo, kar je zbornica stoje poslušala. Poslanci nemške frakcije so prišli v dvorano šele po počastitvi Clemenceauja.

Po nagovoru Daszynskega je vstopila v dvorano vlada razen maršala Pilsudskega, nakar je pričel govoriti vodja finančneza ministrstva polkovnik Matuszewski svoj eks pozor o državnem proračunu.

Smrt predsednika ameriške delavske zveze

Washington, 5. decembra o. Predsednik ameriške delavske zveze Noonan je umrl na opeklinah, zadobljenih v nekem požaru.

Naši kraji in ljudje

Prestolonaslednik Kraljevič Peter
starešina Sokola kraljevine Jugoslavije

Dr. Josip Povalej

Ob njegovih 60 letih.

Finančni direktor v Ljubljani dr. Josip Povalej obhaja danes v svojem rodbinskem krogu 60 letnico svojega rojstva. Poleg njegovih ožjih znancev in njegovih uradnikov se spominja tega odličnega uradnika in organizatorja ob njegovem življenjskem jubileju tudi širša naša javnost, saj si je posebno po prevratu pridobil velike zasluge za uređenje finančne upravne službe v Sloveniji.

Jubilant je bil rojen 6. decembra 1869 pri Sv. Primožu v bližini Št. Jurja ob južni železnici. Bil je že v 15. letu, ko

je prišel na gimnazijo v Celju, zato je moral že kot gimnazijec k vojakom. Služil je devet mesecev, nakar se je mogel vrniti v šolo in dovršiti gimnazijo. Po maturi je študiral pravo na graški univerzi, po doseženem doktoratu pa vstopil l. 1897. v službo pri finančni direkciji v Gradcu. Služboval je nato v Mariboru, pa zopet v Gradcu in zopet v Mariboru, naposled pa v Brniku ob Muri. Povsod je bil svojim izključno nemškimi kolegom trn v peti, povsod so ga izpodirjali in tako so naposled dosegli, da je bil premeščen leta 1910. k finančni direkciji v Ljubljani, kjer je ostal do prevrata.

Par tednov po prevratu je narodna vlada poslala dr. Povaleja v Maribor na mladost, da prevzame od odpuščenega ravnatelja Karla Tauzherja po mariborske finančne okrajne direkcije. Z ozirom na samo nemško uradništvo te direkcije in na neprijazno stališče mariborskega nemškega meščanstva je bila ta, dr. Povaleju poverjena naloga dokaj težka. Kljub temu se mu je docela posrečila. Spravil je poše finančnega okrajnega ravnateljstva v Mariboru prav kmalu v redni tok in s svojo koncilijantnostjo, a tudi s svojo doslednostjo in s svojim velikim strokovnim znanjem mnogo pripomogel k pomirjenju takrat na naši severni meji precej razburkanega razmerja. Dosegel je, kar doseže malokateri finančni uradnik, da je postal tudi med prebivalstvom ne le spoštovan, temveč tudi splošno priljubljen.

Ko je bila z reorganizacijo finančne

službe ukinjena tudi mariborska okrajna direkcija, je bil njen šef dr. Povalej dne 30. decembra 1928 imenovan za finančnega direktorja v Ljubljani.

Gratulantom se pridružujemo tudi mi z željo, da bi bilo jubileju dr. Povaleju usojenih še mnogo let srečnega in zadovoljnega življenja!

Tragična smrt dveh naših rojakov na Westfalskem

Suderwich, 3. decembra
Smrtne nesreče v velikih rudniških obratih niso redke. V prošlem tednu pa je bila usoda posebno kruta. Globoko v jami sta v treh dneh našla tragično smrt kar dva pridna slovenska rudarja.

V Hambornu (rudnik »Deutscher Kaiser«) je prejšnji terek vdrla voda v jamo. Ta huda nesreča je skupno zahtevala 12 žrtev, in sicer je bilo osem rudarjev poškodovanih, štiri pa so mrtve spravili na dan. Med slednjimi je bil, žal, tudi naš rojak Fran Podreberšek. Njegova tragična smrt je vzbudila splošno obžalovanje po vseh kolonijah, kjer prebivajo Slovenci. Pogreb, ki se je vršil v soboto, je pričal, kako priljubljen je bil pokojnik. Na zadnji poti ga je spremlilo obilo Slovencev iz bližnjih revirjev, iz Düsseldorfa je prisel tudi naš izseljeniški komisar g. dr. Deželic. V rovu, kjer se je primerila katastrofa, je obrač zopet vzpostavljeno, preiskava pa še traja. Podreberškovi tovariši v smrti so bili Poljaka Živkovski in Cerwicki ter Nemec Dunsing.

Ze dva dni po prvi nesreči, prejšnji četrtek, je rojake v kolonijah okrog Recklinghausna navdala z globokim ginetjem novica, da je mladeža Ivana Jesiha v rovu rudnika »König Ludwig« ubil kamen. Pokojnik je bil rodom iz Essena, a zelo zaveden Slovenec. Star je bil šele 32 let in pristojen po očetu v Poljski pri Litiji. Zaprta mlado vdovo in štiriletnega sinčka. Pogreb, ki se je vršil v nedeljo popoldne v Recklinghausen-Süd, je bil naravnost impozanten. Krsta je bila visoko obložena z vencami in sprevod je bil nenavadno dolg. Ko se je pomikal po široki cesti mimo restavracije Strucksberg, kjer se je v nedeljo v društvenem lokalu tamonje slovenske organizacije ravno vršila velika konferenca delegatov Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji, so prisotni izkazali pokojniku zadnjo čast s prekinitvijo seje in popojnim molkom, nekateri pa so se sprevodu priključili in spremlili rajnega Jesiha do groba. — D. R.

Belokranjski Miklavž

»Bežite, otroci, bežite! Miklavž gre. Zdal vas pa bo. Le čakajte!«

»Joi, mama, skrijte me, skrijte,« upljelo otroci ter ležejo na veliko lončeno peč, pod mizo ali tudi pod posteljo, kamor se pač kateremu zdi bolj varno. Mati pa jih prerašča: »Le čakajte. Samo šibo bo za vas prinesel in odpeljal v log k lisicam. Boste videli, kaj bo potem z vami. Nič vas ne bo branilo, naj vas kar odnese. In nič se ne skrivajte, bo vas vseeno našel.«

Otroci pa trepetajo, predstavljajo si Miklavža, kot velikega in neizprosno strogega gospoda, kateremu ne uide noben kretnik neznan. Zato mater jokajo, mlo prosijo, naj jih brani pred Miklavžem, da jih ne zveže in ne odpelje: saj bodo radi molili in bili vedno pridni.

Ona pa se jim ne vda in jih kar naprej straši: »Le naj vas! Saj ste potrebni in ste si to tudi zaslužili. Videl bo, kakšni ste in vas bo pri Bogu zatožil, kako ste malopridni. Le glejte, kako mu boste odgovarjali. Saj že gre.« In iz veže se zasliši rožljanje verige, nakar otroci v svojih skrivajskih plaho zastojajo in v pobožnem svetem pričakovanju utihnejo. Vrata se odpro in v sobo stopi veliki svetec v visoki, beli papirnati kapi, v odrgljenem, starinskem ovčjem kožuhu, ob katerem visi velika, nabasana torba, in z dolgo, belo brado iz koruznih las. Pod plaščem mu pa

rožlja težka, veriga. Takoj ob vstopu dostojanstveno pozdravi mater s pozdravom: »Hvaljen Jezus,« ozira se po vsej sobi, kje so otroci. Nato pa začne: »Nebeški oče me je poslal k tebi hiši in prišel sem po dolgi, neizmerno lepi rimski cesti na vašo zemljo, da poizvem, kako se vedejo otroci, ako še kaj molijo, ljubijo svoje starše in jih ubogajo, ali pa so za prelepi nebeški raj že izgubljeni. Vsa vaša dobra dela si bom zapomnil in jih ponesel pred božji »trono«, da se zapišejo v zlato knjigo. Za slabo delanje pa bo vsak dobil palico, in če se ne pobojša, bo padel v vnanjo temo v roke parklja, kjer bo jok in škripanje z zobmi. Zdaj se pa le hitro pokžite, ker je moja pot še dolga, dolga.« In zarožlja s težko verigo, da se otroci še bolj plašno stisnejo v svoje kote.

Mati pa hitro pokliče Lojzeta, s peči pred Miklavža, naj mu pove, kaj zna. Ker se boji in obotavlja, ga ohrabljuje Miklavž in mu prigovarja: »Nič se ne bo! Če znaš moliti, bo vse dobro in boš nekaj lepega in dobrega dobil. Le pridi s peči doli, da boš zmolił »Oče naš«. In otrok se boječe splozi s peči na obpečno klop, kjer začne, tresoč se, glasno moliti. Miklavž pa poseže v torbo ter mu da jabolko, lešnikov, sladkorja in fig. Izprva je še malo plah, toda na prigovor matere dobi takoj zaupanje v Miklavža in ves vesel jemlje darove. Miklavž pa ga pohvali in reče, da ga bo v nebesih Bog vesel. Če bo ostal še za no prej tako pridni, mu bo prihodnje leto prinesel še več darov, drugače pa le šibo. Mati pa, prigovarja otroku, naj se mu zahvali in reče: »Bog lonaj!«

Zatem poišče Miklavž še druge otroke in vse vprašuje to ali ono molitev, navadno pa le »Oče naš« ali »Češčeno Marijo«.

Ako prostovoljno molijo, obdaruje vse enako; ako se kateri iz strahu in bojazljivosti joka, dobi vseeno darove, da se potolaži, ker Miklavž hoče k vsaki hiši prinesiti le veselje in domačnost; ako se pa kateri trdovratno upira in norčuje iz Miklavža, ga ta ulovi in zveže, hoteč ga odpeljati in zvleči iz sobe. Ko ga tako ukori in ukroji, da navadno potem, ko ga je primerno uštel — tudi njemu kak dar ali pa le šibo, in s pozdravom: »Lahko noč« odide iz sobe. Gospodar ali gospodinja, ga na veži ustavi ter mu dasta kak kozarček žganja, vina ali čaja. In nato odide Miklavž v sosednjo hišo.

Včasih spremiš, Miklavža tudi parkelj, da ni treba Miklavžu igrati obbeh volje. Parkelj je primerno maskiran, da ga ni mogoče spoznati in navadno le rožlja z verigo ter zveže, kogar je treba.

Zvečer pa otroci nastavijo na okno ali na mizo, dečki klobuke in deklice rute, kamor jim Miklavž ponoči prinese jabolko, orehove, lešnikov, sladkorja, fig ali rožičev, piškotov, kako igračo in nekaj drobja — starejšim dosti več kot mlajšim in katerega se kak poseben dar ter poleg tega še vsakemu šibo. Otroci, ki so celo noč sladko sanjali o obilnih Miklavževih darovih, se zjutraj na vse zgodaj zbude, pa morajo prej moliti, preden v preklepačem veselju vzamejo darove. Sim.

Bogat Miklavž

Če bo izbral zimske suknje, obleke, konfekcije, plenitne, trikotajo, dalje krasne športne čepice, perilo, klobuke in druge oblačilne potrebščine

v veliki in ceni izberbi pri trdku ANTON PRESKER

Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 14.

Lepo uspel tečaj za cepljenje kostanja v Zasavju

Jevnjo, 5. decembra

Včeraj se je vršil v tukajšnji osnovni šoli enodnevni tečaj za cepljenje kostanja, ki ga je priredilo litijsko učiteljsko društvo za svoje članstvo: za učiteljsvo iz litijskega in višnjegorskega sodnega okraja. Zanimanje za ta tečaj je bilo živahno med šolniki prav iz vsega srezja; prihiteli so učiteljsvo iz Zasavja, z Vač, iz Višnje gore, Stične, Muljave itd., in je predsednik g. Matija Pelko radostno ugotovil, da je bila zastopana prav vsaka šola v okraju, saj je bilo vseh navzočih okrog 70 učiteljev in učiteljic.

Tečaju je prisostvoval imenom prosvetne uprave inšpektor g. Ivan Bezeljak, ki so ga tečajniki radostno pozdravili v svoji sredi. Zanimivo je bilo, da se je tečaja udeležilo tudi nekaj zavednejših kmetov iz jevniške okolice in tudi nekaj župnikov iz gorskih far, ki so uvideli umestnost tečaja in hočejo ti duhovni gospodje pomagati svojim faranom, da s cepljenjem izboljšajo kostanjevo sorto.

Da se je ta tečaj sploh vršil, pa ima največ zasluge idejni pokrovitelj izboljšanja in zlahtnjenja našega kostanja, predsednik ljubljanskega Sadržarskega in vrtnarskega društva g. Josip Strekelj, šolski nadzornik v pokolu.

Ves potreben material je pripravila naša šolska upravitelja g. Plevčevića, ki je preskrbel dovoljno število cepičev in podlag, tako da je imel g. predavatelj in vsi udeleženci dovoljno materiala na razpolago pri praktičnem cepljenju.

Vodja tečaja je najprej v svojem uvodu poudaril gospodarsko plat kostanjarskega gibanja. Naš cilj mora biti, da ne izrine samo svojo tulega maronija v naše kraje, in s tem obdržimo lepe novce za nepotrebno blago v domovini. Cilj naših gospodarskih krogov bi moral biti, da se v doglednem času povzemo v pridlovanju prvovrstnega maronija tako visoko, da bomo sami krili potrebo severnih držav, ki so navezane zgolj na uvoz maronija preko granice.

Nekateri predeči dravske banovine, posebno na črnomojska okolica in ostala Be-

Žena na mesecu

Pridel Raketni polet na kuno!

Proti nahodu pomaga Forman

la Krajina so začeli s požahnevanjem že pred leti in mimogrede omenjamo, da baš na inicijativu g. Streklja — in se že kaže prav lep uspeh: Bela Krajina je imela že letos tako lep pridelek, da je našel celo priznano mesto na sadjarski razstavi.

Zelo poljubno je ponazoril g. predavatelj praktično cepljenje. Za ta posel ni treba posebnih priprav: oster nož, sadjarske škarije, večasi tudi žagico. Kdor je več v cepljenju sadnega drevja, mu ne bo delo cepljenje kostanja prav nikake ovire, ker je tudi tukaj glavno pravilo isto kakor vsepovsod: kamibi na kamibi!

Strokovnjaki priporočajo cepljenje kostanja na pol za lubje. Kostanjev cepič se pripravi na sličem način, kakor takrat, ko se cepi sadno drevje na sedlanje. Cepič se potakne podlogi le na eno stran za lubje. Pušča se običajno tri do pet oces.

Zelo zanimiv in istotako priporočljiv pa je način cepljenja na piščal. Iz moževnega cepiča se odlušči oko, ki smo mu pustili spodaj in zgoraj po en centimeter lubja. Tako piščalko nataknemo na podlogo, ki smo ji poprej oluščili kožo. Piščalko po-

tiskamo toliko časa na podlogo, da se je prav trdno oprijemlje.

Namen tega članka je le, da naše interesente opozorimo na oba glavna načina kostanjevega požahnevanja. Golo pripovedovanje brez dobrih slik je nepopolno, predvsem pa bi najbolj pomagala nazorna demonstracija.

Zelati bi bilo, da se za cepljenje kostanja zanimajo sedaj še ostala učiteljska društva in sadjarske podružnice.

Nedvomno se bo pokazal že v teku prihodnjih let hvalevreden uspeh. S teoretičnim poukom pa bi kazalo pričeti takoj. Maronijev cepič je naročiti že pozimi. S cepljenjem pa se začne koncem aprila, ali začetkom maja, ko je kostani najbolj možev.

Posebno zanimivo požavlje pa je, kako naj shranimo kostanj, da se zdrži čim dalje svež in užiten; dosedani način konzerviranja, kakor ga uporabljamo naše ljudstvo, je nepravilen, zato pa postane kostanj hitro piškav. O konzerviranju kostanja pa drugič posebej. —nč.—

Butri premijera!

Rešitev

Ronald Colman

Butri!

Butri!

film najčarobnejše romantike, ljubavne strasti in pustolovščin

Lily Damita

Elitni kino Matica

Škratinka v Selcih nad Škofjo Loko

Selca, 5. decembra

Kakor smo že opetovano poročali, se je ta nalezljiva in nevarna otroška bolezen sredi preteklega meseca pojavila med šolobvezno mladino v Selcih nad Škofjo Loko in v prvem tednu svojega razsajanja položila tri otroke na bolniško posteljo. Ze takrat smo poudarili, da primeri obolenja ne utegnejo ostati osamljeni in da je treba skrajne previdnosti in skrbnosti, da se škrlatinka v okoliših še opasneje ne razširi. Žal, vse preventivne mere niso opomogle, da se bolezen zatire in odvrne srebim staršem briga za otroke. Pojavljajo se novi primeri obolenja, ki z vso upravičenostjo zahtevajo, da se odredbe zdravniškega strokoma izvajajo, ker se utegne ob omalovaževanju boleznij zgoditi, da nastopi škrlatinka v epidemiji. Do sedaj so kontumacirane štiri hiše obolenih družinskih članov. Ponekod imajo celo po dva bolnika pod isto streho.

Starši obolenih otrok in sploh vsi, ki prihajajo z bolniki v stik, naj store zato vse, da obvarujejo svojo okolico pred nalezljivostjo. Velja to posebno za one hiše, kjer je shajanje ljudi že po poslu potrebno in kjer se kadi boleznij najlažje prenesejo po vsej soseski. Zdravstveni referent g. dr. Hubad je odredil ukinitve šolskega pouka v Selcih že 20. preteklega meseca. Ker pa še nikakor ne obstajajo izglezi, da bolezen premine, so s poukom tudi tekoči teden še ni moglo pričeti in ostane šola do nadaljnjega zaprta. Le v skupnem, smotrenem delu vseh prizadetih bo mogoče odvrti pretečo nevarnost v Selcih in povrniti mladini in vsem najdragocnejši zaklad — zdravje.

SAMO ŠE DANES OB

4, 6, 8 in 9. uri.

Novo!

SCAMPOLO

Deklica z ulice

Po istolmski, v ljubljanskem gledališču predvajani drami D. Nicodemija. — Carmen Boni, Livio Pavanelli, H. Junkermann.

Divne slike! Lepa vsebina!

ELITNI KINO MATICA Tel. 2124

Samomor v kočiji

Ljubljana, 5. decembra

V torek zvečer je bil, kakor smo že poročali, policiji prijavljen nevaren izgredek, ki strelja iz kočije, ko se vozi po mestu. Zasedovalci so ga, ali ga tedaj niso mogli najti in so si zavedo razlagali na ta način, da je pač nekdo v pijanosti ali iz objestnosti streljal med vožnjo, potem orožje vrzel iz voza ter se končno izgubil v mestu.

Nihče ni slutil, da se je v kočiji, iz katere je padel strel pred škojlo, odigrala krvava tragedija. Uganka strelja iz voza se je razvzpela šele pozneje v bolnici. V vozu si je vzjel življenje 35-letni železničar Peter Camernik, ki je bil zaposlen pri železnici na Zidanem mostu kot progovni delavec. Mož je že pred tedni odšel z doma, kjer je zapustil ženo in troje otrok. Poizvedovali so za njim brezuspešno. Pred par dnevi pa se je pojavil v Ljubljani, kjer je najbrž dvignil kake ostanke svojih prejemkov. S tem denarjem je par dni poplaval po raznih gostilnah. Tudi zadnji dan svojega življenja je obiskal v družbi dveh ženskih razne gostine na Dolenjski cesti. Z najeto kočijo se je končno pripeljal pred magistrat, od tam pa preko Vodnikovega trga, kjer je voznik slišal, da sta počila za njim dva strela. Ker trojica v vozu ni dala glasu od sebe, je vozil naprej, meneč, da je streljal kdo drugi. Na Zmajskem mostu pa je zaklical, ena od žensk vozniču: »Takoj v bolnico. Camernik se je ustrelil!« Voznik se je tedaj ozrl in opazil nesrečnega moža vsega krvavega v zadnjih zdihljajih. Ko so ga prinesli v bolnico, je umrl.

Ena od njegovih spremljevalk je že pred bolnico izginila brez sledu, druga pa je bila tako prestrašena, da sploh ni mogla govoriti. Revolver, ki so ga našli na Krekovem trgu, je vrzel iz voza ali Camernik sam, ali pa ena od njegovih spremljevalk.

Sokol

Sokolska župa Ljubljana. Župna odborova seja in zbor društvenih načelnikov, sklicana za nedeljo dne 8. decembra 1929, se ne vrši in se odgodi z istim dnevnim redom na poznejši čas. O tem se obvešča tem potom vsa društva naše župe. Zdravo! Župno starištvstvo.

Brat František Zeleny, prvak sokolskih delavcev tamkaj v središču težke »industrije na Moravskem, v Moravski Ostravi je za vekomaj zatisnil svoje oči 18. novembra. Več kakor 30 let je deloval na Ostravskem in Tešinskem za sokolsko stvar kot junaki in neustrašni vodja Sokolstva in najtežjih dobah avstrijskega rostva in kot skrben, zaveden in ljubiven sokolski oče po Osvoboženju. Svojo zavednost in ljubezen do češkoslovaškega naroda in do vseh ostalih Slovanov je vcepil tudi svojim potomcem, zlasti pa sinu Miloslu, ki je bil zvest pomočnik svojega leginarskega atamana br. dr. Pivka tamkaj v legijah. Sokoli mu ohranimo lep spomin!

Lep jubilej Sokola Cleveland, češkoslovaško sokolsko društvo Havlicek v Clevelandu je slavilo koncem oktobra t. l. svojo 50letnico obstoja ob veliki udeležbi ostalih bližnjih češkoslovaških sokolskih društev. Slavnostni govor v češčini in angleščini je imel znani vodja češkoslovaškega Sokolstva v Ameriki br. Cernak.

Smučarske tekme Slovenskega Sokolstva se bodo vršile v okviru II. jugoslovenskega sokolskega zleta 16. in 17. februarja 1930. v Mojskranju. Prvi dan bodo najbrž tekmovali trojke na dolžino 18 km in posamezniki ter članice, drugi dan pa bo tekma v skokih. Točnejši spored pa bo seveda objavljen kasneje.

Dopisi

POLZELA. V nedeljo, 8. t. m. ob 3. popoldne bo gostoval v dvorani O. Cimpermana dramski odsek gasilnega društva »Smartna ob Paki« iz igre Komanove »Prisege ob polnoči«. Polzelani, kakor tudi okoličani, posetite lepo igro v obilnem številu!

JEZERSKO. Letos smo 11. obletnico ujednjenja proslavili v oli. Kljub slabemu vremenu je bila šoleka učilnica nabito polna, kar dokazuje veliko narodno zavest Jezerjanov, ki so bili dolga stoletja priklopljeni Koroski. Polnoštevilno sta se udeležila proslave tukajšnje orožništvo in oddelek finančne kontrole. Občinstvo je z velikim zanimanjem sledilo šolski mladini, ki mu je v simboličnih slikah podajala razvoj jugoslovenske zgodovine. Deca je z brezhbitnim izvajanjem dokaj težkih vlog navdušila občinstvo, ki se je po vzkljkih kralju in odpeti državni himni razšlo.

RADECE. Naše mesto je proslavilo 1. december prav svečano. Skoro na vseh hišah so vihrale državne zastave. Ob 10. se je vršila v glavni cerkvi služba božja, od 11. do 12. pa je bil na Glavnem trgu promenadni koncert. Zvečer je Sokol priredil proslavo ujednjenja s prav srečnim programom. Govor brata staroste ob krasni skupini je na navzoče napravil najboljši vtis. Posrečeni so bili živi kipi, ki jih je sestavil brat Raspolnik. Škoda, da se program ni mogel v celoti izvesti in da so izostale pevske točke. Udeležba je bila dobra.

Žena na mesecu

Pridel Velcsenzacija I. reda

Žena na mesecu

idel Urceničone sanje človeštva

Schmoll-ova pasta

že 50 let najboljša krema za čevlje

vičuje sum, da je najbrž šepet tat in da je v shrambi Potočnikovih imel tudi slabe namene, katerih pa noče odkriti. Zato je samljivi ptič ostal v zaporih tukajšnjega sodišča, dokler ne ugotove vseh njegovih grehov.

Sport

SK Železničar : SK Ilirija

V nedeljo bo prijateljska tekma med mariborskimi Železničarji in Iliriji. S to tekmo se najbrže zaključi jesenska sezona v Ljubljani. Gost iz Maribora se je v kratki dobi svojega obstanka povzpela na lepo višino in je popolnoma enakovreden kapitu in Mariboru. Vsem je gotovo še v spominu nastop Železničarjev na jubilejnih turnirju Hermesa, kjer so nudili odlično igranje. Njihov nastop proti Hermesu preteklo nedeljo v Mariboru je končal z visoko zmago 6 : 2, kar priča, da je našo število trenutno v jako dobri fronti. Ilirija bo skušala kolikor mogoče ugodno zaključiti svojo jesensko bilanco in bo imela z agilitnimi Mariborčani vsakekor težko delo.

Službeno iz LNP. Seja upravnega odbora LNP bo jutri v petek 6. t. m. ob 20. v mali dvorani Delavske zbornice. Prosim polnoštevilne udeležbe. — **Tajnik I. ASK Primorje** (nogometna sekcija). — Danes ob 19. trening; zbirališče pred tajništvom.

SK Ilirija (iz tajništva). V tem tednu odpadejo vsi treningi v telovadnici srednje teh. šole. Treningi prično zopet prihodnji ponedeljek. Sekcijski načelniki naj oddajo najkasneje do sobote zvečer seznam naraščajnikov pri blagajni kavarne Evropa. Oni načelniki, ki še niso predložili poročila za občni zbor, naj store to do sobote popoldne. Redni občni zbor bo v četrtek 12. t. m. ob 20. v dvorani OUZD. na Miklošičevi cesti. Posebnih vabil se ne bo pošiljalo.

S. K. Ilirija (hazenska in pavalna sekcija). Članice hazenske in pavalne sekcije se naprošajo, da se zglasijo danes ob 18. v klubski sobi kavarne Evropa v svrhu razgovora o miklavževem večeru. Važno, zato prosim točno in vse. — **Tajnik I.**

S. K. Ilirija (vsem sekcijam). Odbor S. K. Ilirije opozarja članstvo vseh sekcij, da se vsi vsakoletno običajno miklavževanje letos v soboto 7. t. m. ob 20. uri v areni Narodnega doma. Odbor vabi celokupno članstvo, da poseti ta večer v čim večjem številu. Privredite s seboj svoje in druge naše prijatelje. Dolžnost vsakega člana je, da pridno agira za ta večer. — Odbor SK Ilirije.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Važna seja sekijskega načelstva bo danes ob 18. v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet«. Ob 18.45 istotam kratak sestanek igralcev skupine I; udeležba obvezna! V nedeljo 8. t. m. igra I. moštvo s SK Železničarji iz Maribora ob 14.30, rezerva pa ob 13.30 predigro.

SK Bled. Vse člane in nečlane, ki se zanimajo za plavanje, veslanje ali vaterpolo, vabimo na ustanovni sestanek vodno-sportske sekcije, ki se bo vršil v soboto, 7. t. m. ob 19.30 v gostilni Zrimec v Gradu. Dnevni red: otvoritev, volitev sekijskega načelstva, I. internacionalne veslaške tekme 1930 na Bledu in razni predlogi.

Gospodarstvo

Načrt zakona o izkoriščanju vodnih sil

Ministrstvo za gradbeništvo je izdelalo načrt zakona o izkoriščanju vodnih sil, ki ga je poslalo vsem zbornicam in interesiranim gospodarskim korporacijam v izjavo. Minister g. Savkovič je o tem zakonu podal izjavo, v kateri uvodoma ugotavlja, da se v naši državi upravlja vodno pravo po sedmih različnih zakonih pokrajinskega značaja, ki so bili uveljavljeni pred 40. in več leti ko so glede izkoriščanja vodnih sil mislili le na male in neznatne naprave in nikakor ne na naprave, kakršne se gradijo danes. Črna gora ter Bosna in Hercegovina pa sploh nimajo posebnega vodnega zakona.

Zaradi različnosti predvsem za zastarelosti in nepopolnosti dosedanjih zakonih predpisov in ker je izkoriščanje vodnih sil izredno važen faktor v našem gospodarstvu, se je izkazala nujna potreba izenčenja vodopravnih zakonodaj. Zakon o izkoriščanju vodnih sil je pravkar izdelan ter se ima uveljaviti za vso državo, dočim se splošni del vodnega zakona, ki naj tvori s prvim celoto, že izdeluje.

Naša država je bogata na vodnih silah, ki se pri manjši vodi cenijo na 3 in pol milijona konjskih sil bruto. Ogromen del teh vodnih sil se ne izkorišča, manjše vodne sile pa se izkoriščajo na najprimitivnejši in najneracionalnejši način. Po zbranih podatkih je v naši državi v celoti 880 naprav s turbinami v jakosti preko 60 konjskih sil, od katerih je racionalno izrabljenih le 216.480 k. s., dočim je primitivnih naprav v jakosti izpod 50 k. s. preko 300.000, ki pa izrabljajo le 30–40 odstotkov razpoložljive energije.

Pri nas je bilo vprašanje vodnega gospodarstva od sedaj prepuščeno edino krajevnim upravnim oblastem, ne pa strokovnim tehnikom in gospodarjem, ki bi skrbeli, da se vodne sile izkoriščajo racionalno. Ne sme se dopuščati, da se naprave za izkoriščanje vodnih sil dalje izkoriščajo tako, da koristijo samo lastnikom, dočim pomenijo za skupnost škodo.

Gospodarska moč vsakega naroda je toliko večja, kolikor se ljudska moč bolj pomnožuje za mehanično energijo, ako je ta energija poceni. Fakt pa je, da je vodna sila najcenejša mehanična energija, zato je neobhodno potrebno, da se čim prej ustvari pogoj, ki naj olajšajo zgraditev naprav za racionalno izrabljanje te energije. Izkoriščanje vodnih sil je v prvi vrsti pravica države, potem pa okolice, v kateri se nahaja. Zato mora tudi privatna iniciativa, ki jo zakon sicer v znatni meri pospešuje, priti v poštev šele za samoupravnimi edinicami. Dovoljenja za izkoriščanje se bodo dajala za omejeno dobo, ki bo potrebna za amortizacijo investicij in za skromen zaslužek žek. Po izteku koncesijske dobe bo naprave prevzela ali država ali pa bodo še nadalje v eksploataciji posameznikov pod pogojem, da našemu podeželskemu prebivalstvu audijo ceneno motorno silo za kmetijske stroje, razsvetljavo itd. Zakon o izkoriščanju vodnih sil je prepojen z željo, da se zagotovi racionalno izkoriščanje vodnih sil v korist narodnemu blagostanju in da se naše gospodarsko življenje dvigne na višjo kulturno stopnjo.

V petih mesecih so se devize rezerve Narodne banke povečale za 1 milijardo 100 milijonov. Narodna banka je izdala izkaz o svojem stanju na dan 30. nov. t. l., iz katerega je razvidno, da so se devize rezerve v zadnji četrtini novembra ponovno dvignile za 125 milijonov Din. Istodobno se je tudi obliki bankovcev povečal za 147 milijonov Din na 5690 milijonov, žirove vloge pri Narodni banki pa so v zvezi z veliko likvidnostjo na demarcatni trgu dosegle že 1147 milijonov Din (brez žirovni vlog države). Če primerjamo malnovrejši izkaz Narodne banke z izkazom od 30. junija t. l. tedaj vidimo, da je Narodna banka v zadnjih 5 mesecih kupila za 1 milijardo 95 milijonov Din več deviz kakor pa jih je prodala, in so se torej v tem razdobju za to ogromno vsoto povečale njene rezerve. — Stanje od 30. nov. je bilo naslednje (vse v milijonih Din): v delovnih razlikah napram stanju od 22. novembra: aktiva: kovinska podlaga 401.8 (do 14.7), saldo raznih računov (tečajne difference deviz) 1359.2 (+110.1), posojila na menice 1274.1 (+4.7), lombard 232.4 (+1.5); pasiva: obliki bankovcev 5699.8 (+146.8), obveznosti napram državi 130.3 (—102.5), žirove obveznosti 1147.4 (+44.8), razne obveznosti 160.4 (+42.1).

Konkurz je razglašen o imovini Hana Aloja, usnjarja v Ljutomeru (prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Ljutomeru 14. decembra, oglašitveni rok do 10. januarja, ugotovljeni narok 18. januarja.)

Ogromen tehnični napredek v petrolejski industriji. Z razvojem avtomobilizma je v povojnih letih poraba bencina zavzela velikanske dimenzije. Obenem pa je petrolejska industrija prišla v težak položaj, kajti pridobivanje lahkih vrst olja (bencina) iz sirove nafte ni mogoče več dvigniti in prilagoditi konsumu, dočim je poraba težjih vrst olja, ki se pridobivajo pri rafiniranju nafte, postajala vedno manjša v primeri s porabo lahkih vrst. Petrolejska industrija že nekaj let trpi na veliki nadprodukciji težjih vrst olja, na drugi strani pa zmanjšanja produkcije sirovega olja ni mogoče izvesti zaradi naraščajoče potrebe po lahkih oljih. Kakor je podoba, pa se ta težak tehnični problem bliža ugodni rešitvi. Na podlagi izuma nemškega kemika Bergina, ki se nanasa na hidriranje premoga (pretvarjanje premoga v lahka olja in bencin), je bil pod okriljem nemškega kemičnega koncerna I. G. Farbenindustrie izdelan kemično-tehnični postopek za hidriranje sirove nafte, ki daje možnost pridobivanja iz sirove nafte lahka olja in bencin v poljubnih množinah odnošno prevoriti nafto brez postaršanih produktov, torej 100odstotno v bencin. Kakor poročajo iz Berlina in Newyorka, je bil med nemškimi I. G. Farbenindustrie in ameriško Standard Oil Co. dosežen popoln sporazum glede izrabe tega patentov. Ustanovljena je še skupna delniška družba Standard I. G. Comp., ki bo v velikem stilu pričela s hidriranjem sirovega olja, pri čemer se bodo lahko uporabljale tudi najtežje vrste sirove nafte, ki so pri sedanjih metodah rafiniranja dale le malten odstotek lahkih olj. V ameriški državi Texas se gradijo že trije ogromni obrati za hidriranje težjih olj, ki bodo prihodnje leto pričeli obratovati. Hidriranje nafte bo v doglednem času othotilo popolno prilagoditev produkcije potrebam konsumu, kar bo znatno pripomoglo k ekonomiziranju te važne industrijske panoge.

Akcija za ustanovitev tvornice na svinčniku. Iz Maribora poročajo, da se pripravlja ustanovitev tvornice za svinčnik, ki bi bila edina v tej državi. Akcija vodi domač strokovnjak v industriji svinčnikov, ki za to nedvomno rentabilno podjetje išče domačih sodelavcev in kapitalistov. Tvornica bi stala okrog 8 milijonov Din.

Dobave. Gradbeni oddelček direktije državnih železnic v Ljubljani prejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave ognjevnih cevi; do 13. t. m. glede dobave razne pločevine, žice, žičnih vrvi, svinca, telefonskega in telegrafskega materialja, krtač za peč, telefonskih aparatov, smolnatih bakelj, karbida, lesenih ročajev za slušalke in mikrofona, suhega drenovega lesa, avtomobilskega olja za drezine, raznih vijakov, grafitnih talnikov itd.; prometno-komercialni oddelček do 12. t. m. ponudbe glede dobave grafičnih načrtov in grafičnov; do 16. t. m. glede dobave aparilnih cevi in heliotrakte svetiljke; strojni oddelček do 14. t. m. ponudbe glede dobave klobuševe in do 15. t. m. glede dobave hektografske mase. (Predmetni pogoji so na vpogled pri posameznih oddelkih.)

Borze

5. decembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah na Curih in Trst. Glede na dalje izvrsto tendenco švicarskega franka so devize tudi danes dalje popuščale. Deviza Newyork je nazadovala od 56.28 na 56.265, deviza London od 275.23 na 275.18, deviza Pariz od 222.17 na 222.04, deviza Praga od 167.40 na 167.29 in deviza Trst od 235.26 na 235. Na zagrebškem efektm tržišču je bila danes tendenca v državnih papirjih čvrstjša. Zlasti se je okrepilo investicijsko posojilo, ki se je prvotno trgovalo po 85.5, pozneje pa po 86, v agrarnih obveznicah pa so bili zaključki po 51.25 in 51.75. Vojna škoda se je za aranžma trgovala po 437.5, za kaso po 437 in za december po 437 in 438. Tudi za bančne vrednote je bilo nekaj več zanimanja. Zaključki so bili v Prastedionu po 905, v Unionbanki po 200, v Jugobanki po 88, v Zemaljski po 128 in v Poljedelski po 16.25. Od industrijskih papirjev je bila Slavonija pri dalje čvrsti tendenci zaključena po 175, dočim je bil v Tvornici vagonov promet po 136.

Ah, kako diši!

»Mamica, ali smem?«
»I seveda, dragec moj, saj to je kava Hag!«
»Ko bom velika, bom tudi jaz pila po 3 skodelice dnevno kot ti in tatek.«
»To smeš, drago dete, kava Hag ne škoduje malim, kakor tudi ne odraslim.«

Privoščite sebi in svojim dragim stalne dobrote kave Hag, prave, fine, zrnate kave brez kofeina, kateri je odvzeto za mnoge škodljivo delovanje kofeina. Kava Hag jamči: večji užitek in boljše zdravje.

Kava Hag varuje srce in živce!

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterd. 22.765, Berlin 13.5025, Bruselj 7.8926, Budimpešta 9.8855, Curih 1004.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 792.29 — 795.29 (793.79), London 275.18, Newyork 56.265, Pariz 221.04 — 223.04 (222.04), Praga 166.89 — 167.69 (167.29), Trst 294—296 (295).

Zagreb. London 274.78 — 275.58, Newyork 56.165 — 56.365, Pariz 221.04 — 223.04, Milan 294.147 — 296.147, Curih 1004.4 — 1097.4, Amsterd. 22.75 — 22.81, Berlin 13.4875 — 13.5175, Dunaj 7.9247 — 7.9547, Praga 166.89 — 167.69, Budimpešta 7.9640 — 7.9900.

Curih. Zagreb 9.1275, London 25.1125, Newyork 514.43, Pariz 20.2625, Milan 26.935, Madrid 72.10, Berlin 123.18, Dunaj 72.40, Praga 15.2625, Bukarešta 3.0675.

Efekt.

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljubljanska kreditna 123 den., Prastedion 905 den., Kreditni zavod 170 den., Večve 130 den., Ru. 250 — 260.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 435.5 — 436.5, kasa 435.5 — 436.5, za december 435 — 437, za februar 411 — 412.5, investicijsko 85.75 — 86, agrarne 51.5 do 51.75; bančne vrednote: Prastedion 905 do 910, Union 200 — 201, Jug 88 — 84, Zemaljski 128 — 130, Narodna 8250 denar, Srpska 157 den., Ljubljanska kreditna 123 den., Poljo 16 — 16.75; industrijske vrednote: Narodna šumska 50 denar, Našička 1418, Gutmann 175 — 180, Slavski 94 do 98, Slavonija 175 — 185, Drava 300 blago, Sečera 370 — 380, Ljevanica 180 — 210, Brod vagon 136 — 150, Večve 132 denar, Dubrovačka 430 blago, Jadranska 550 do 600, Trbovlje 452 — 455.

Beograd. Vojna škoda 434 — 435, za januar 436 — 436.5, investicijsko 84.25 zaklj., agrarne 51 — 52.

Blagovna tržišča

Les

Ljubljanska borza (5. t. m.). Tendence nespremenjena. Zaključenih je bilo 7 vagonov, in sicer 4 vagoni bukovih drv, 1 vagon jelovih kolobarjev (povozov) in 2 vagona brzojavnih drogov. — Lesni trg v zadnjem času ne zaznava nikakih bistvenih sprememb. Tendence je mlačna in promet nikakor ne odgovarja živahnosti, ki bi se morala razviti v zimski sezoni. Konsum išče in kupuje le najbolj potrebno blago, ki ga sproti potrebuje. Sezonsko je živahno le povpraševanje po drveh in oglju. Suhih drv že zelo primanjkuje, ker so zaloge pošle, dočim so zaloge svežih drv precejšnje.

Žito

Položaj na kitnem trgu. Pričakovana okrepitev cen za pšenico je končno prišla vendar od izraza. Na čičaški borzi je decembarska pšenica pred tednom dni notirala okrog 122 centov, včeraj pa je bil po malenkostni oslavitvi napram torcu zabeležen tečaj 129 1/8. Tudi na vseh kontinentalnih tržiščih so se cene v tekočem tednu ovrstile. Pri nas so producenti pričeli z drženjem blaga ter so ponudbe naenkrat postale prav malenkostne. Vse računa z nadaljnjim dvigom cene. Po statistiki izvoza smo do novembra izvozili 39.000 vagonov pšenice skupno s preostankom iz lanske letine; do 1. januarja pa se ceni skupni izvoz na preko 50.000 vagonov, tako da nam trenutno preostaja za izvoz le kakih 10.000 vagonov, ki jih bomo najbrž izvozili še v decembru. Poznavalci razmer izražajo že bojazan, da bomo preveč izvozili in da bomo na spomlad primorani celo uvažati pšenico po visokih cenah. Vsakokoli pa je treba upoštevati, da bodo naše cene postale bolj neodvisne od inozemskih cen v trenutku, ko bomo presežek izvozili in ko ne bo več potrebe po izvozu. V takih primerih nas izkušnja prejšnjih let uči, da se pri nas cene zaradi carinske zaštite dvignejo preko svetovne paritete. Rezerviranost kupcev danes torej ni več prav utemeljena, zlasti ko je danes cena pšenici še vedno pod svetovno pariteto, čeprav je prekoračila za vsako vagonsko blago že 200 Din za 100 kg (tco nakladalna postaja). Zadnje dni je večje povpraševanje predvsem za moko 30c, ki je v Vojvodini ni več dobiti izpod 310 Din, dočim notirajo boljše znamke 320 — 330 Din. Tudi za temnejše vrste moke je več zanimanja ter kažejo cene prav tako nagibnost k dvigu.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah na Curih in Trst. Glede na dalje izvrsto tendenco švicarskega franka so devize tudi danes dalje popuščale. Deviza Newyork je nazadovala od 56.28 na 56.265, deviza London od 275.23 na 275.18, deviza Pariz od 222.17 na 222.04, deviza Praga od 167.40 na 167.29 in deviza Trst od 235.26 na 235. Na zagrebškem efektm tržišču je bila danes tendenca v državnih papirjih čvrstjša. Zlasti se je okrepilo investicijsko posojilo, ki se je prvotno trgovalo po 85.5, pozneje pa po 86, v agrarnih obveznicah pa so bili zaključki po 51.25 in 51.75. Vojna škoda se je za aranžma trgovala po 437.5, za kaso po 437 in za december po 437 in 438. Tudi za bančne vrednote je bilo nekaj več zanimanja. Zaključki so bili v Prastedionu po 905, v Unionbanki po 200, v Jugobanki po 88, v Zemaljski po 128 in v Poljedelski po 16.25. Od industrijskih papirjev je bila Slavonija pri dalje čvrsti tendenci zaključena po 175, dočim je bil v Tvornici vagonov promet po 136.

NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

BON
Ta bon daje pravico na polizino proti BREZPLACEN VZOREC.
Prejmite, da ga odšete in polizite s Valim ločnim naslovom na KAVA HAG, d. d., Zagreb, Tomšičeva ul. 4.

Kava Hag varuje srce in živce!

Ljubljanska borza (5. t. m.). Tendence za pšenico, koruzo in oves mirna, za riž nenakomerna. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (el. post. mlev. tar. pl. 30 dni): beška 79 kg 247.5—250; 78 kg 245—247.5, 77 kg po 240 — 242.50, sremska 77 kg po 237.50—240, slavonjska 77 kg po 230—232.50; moka: »Ot franco Ljubljana 370—375; koruza: beška, umetno sušena 195 — 197.5, po mlevski tarifi 192.5 — 195, času primerno suha s kakovostno garancijo 170 — 175; žitkvrantini: beški 245 — 247.5; oves: beški, 63/64 kg 195—197.5 Din za 100 kg.

Novosadska blagovna borza (5. t. m.) Tendence stalna. Cene pšenici so se dvignile. Promet: 93 vagonov pšenice, 36 vagonov moke in 2 vagona ječmena. Pšenica: beška 77 kg 200 — 205; beška 78 kg 202.5 do 207.5; sremska 75 kg 182.5 — 185. Ječmen: beški 122.5 — 127.5. Oves: beški in banški 137.5 — 142.5. Koruza: beška in sremska 105 — 107.5; s kakovostno garancijo 110 — 115; za december — januar 115 do 117.5; za marec, ladja Dunav 132.5 do 135; umetno sušena 130 — 135. Moka: beška »Opc 306 — 315; »2c 275 — 285; »3c 235 — 245; »4c 185 — 195. Otrobi: beški 95 — 100.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (4. t. m.). V skladu z inozemskimi borzami so se tudi na dunajskem tržišču cene ponovno dvignile. Zanimanje je bilo koncentrirano predvsem na pšenico. Za jugoslovansko pšenično so za december zahtevali 1.45 Kč, za beško in banško pa za marec-april 1.52 Kč ex Šlep Dunaj. Za koruzo ni bilo toliko zanimanja ter se je nudila za maj po 1—1.02 Kč ex Šlep Dunaj. Cene pšenice so bile vredno povišane za 25—50 grošev. Uredno notirajo večkratni prometni davki in carine, too Dunaj: pšenica: domača 32—32.75, mačarska pšenica 37.25—38.75; riž: mačarskega 26—26.50; koruza: nova podzarniška 21—22. Moka »4c v trgovini na debelo: domača 60—62, mačarska 58—60, jugoslovanska 55.50—57.

NOVI RADIO CENIK IZŠEL

Razpošilja se brezplačno.

Viking, Zagreb, Bar. Jelačićeva 2

Radio

Izveček iz programov

Petek, 6. decembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 18: Napoved časa, borza, reproducira glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Nekaj zanimivosti o Angliji in Angležih. — 19: Gospodinjstva ura. — 19.30: Italijanski ura. — 20: Predavanje o glasbenih listih. — 21.15: Koncert radio - orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — Predavanje o Morsejevih znakih.

Sobota, 7. decembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 18: Napoved časa, borza, reproducira glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Esperanto. — 19: Vzgljedovno predavanje. — 19.30: Nemščina. — 20: »Ave Marija« v glasbi; solopese poje gospod Gostič. — 21: Koncert radio - orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — Nadaljevanje koncerta.

ZAGREB 12.30: Reproducira glasba. — 20.30: Violinski koncert. — BEograd 10.30: Reproducira glasba. — 12.40: Koncert radio - kvarteta. — 17.30: Popoldanski koncert orkestra. — 20: Koncert ciganske kapela. — 21: Igralski večer. — 21.30: Poročila. — 21.45: Pojoča žaga s klavirjem. — 22: Godba za ples. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 17.30: Pesmi s spremljevanjem kitare. — 19: Prenos opere iz gledališča. — 22.20: Koncert lahke godbe. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 17.30: Arije in pesmi. — 19: Prenos opere iz gledališča v Bratislavi. — 22.20: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 17: Prenos koncerta iz Vilne. — 30.30: Večerni koncert lahke glasbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 15.10: Pevski in klavirski koncert. — 18.10: Beethovnova glasba. — 18.40: Otroške pesmi. — 19: Literarni program. — 20: Schubertova glasba. — Godba za ples. — BERLIN 17: Popoldanski koncert. — 18: Lahka godba orkestra. — 20: Večerni koncert. — 20.45: »Berlin - Dunaj, dvoboj v besedah in glasbi. — Godba za ples. — FRANKFURT 16: Koncert iz Stuttgarta. — 17: Godba za ples. — LANGENBERG 19.30: Pevski koncert. — 20.15: Kabaretni program. — 21.45: Prenos iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.30: Operetna glasba. — 20: Zabaven večer. — 23: Nočni koncert in ples. — 24: Jazz - band. — STUTTGART 16: Popoldanski koncert. — 17: Godba za ples. — 19.30: Pevski koncert. — 20.15: Program iz Frankfurt. — 22.15: Švicarski »Jodlaric«. — 23.15: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Popoldanski koncert. — 12: Koncert vojaške godbe. — 17.30: Popoldanski koncert. — 19: Koncert arij in pesmi. — Lahka godba. — LONDON 19.45: Beethovnova klavirske sonate. — 21.15: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Operetna glasba. — Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Dramski in koncertni večer.

VREMENSKO POROČILO

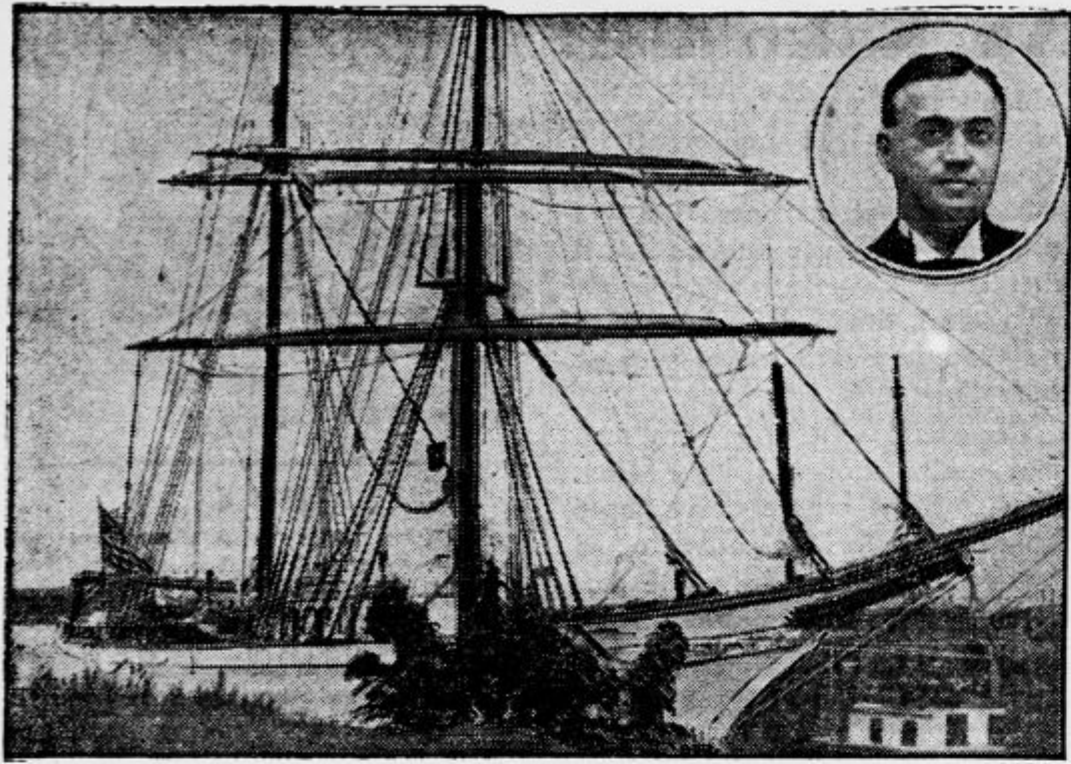
Meteorološki zavod v Ljubljani. 5. decembra 1929.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra	Oblačn.	Padavine
Opazovanja							
Ljubljana		766.0	10	76	SW 4	7	
Maribor		765.7	4	90	NW 4	7	
Zagreb		765.7	8	85	W 4	1	
Beograd	8.	766.4	7	83	mirno		
Sarajevo							
Dubrovnik							
Skopje	7.	768.8	5	90	mirno	10	
Split		766.5	10	90	WNW 2	1	

Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 11.6, najnižja 9.4. Solnce vzhaja ob 7.23, zahaja ob 16.19, luna vzhaja ob 11.54, zahaja ob 20.35. Dunajska vremenska napoved za petek: f. zapadu in jugu Avstrije oblačno, pozneje padavine; na vzhodu prehodno zboljšanje. V splošnem še toplo vreme.

Iz življenja in sveta

Eksplodija na ameriški raziskovalni ladji »Carnegie«

V ladi Apla (Samoa) je iz neznanh vzrokov prišlo do eksplozije na ladji »Carnegie«, ki je potevala v naenčne vrste po Južnem morju. Kapetan Ank (desno zgoraj v krogu) in en mož posadke sta bila pri tem ubita.

Panično stanje v Düsseldorfu

Psihoza prebivalstva ograža nedolžne ljudi, ako so v spremstvu otroka — Morilca primerjajo z londonskim Jackom-razparačem

Düsseldorfski tajinstveni zločinec je očividno začasno opustil svoj črni posel, ker vse mesto mrgoli detektivov, ki jim pomaga pri zasledovanju vse prebivalstvo. Razburjenje in ogorčenje v mestu je doseglo tako stopnjo, da je nevarno,

ponuditi kakemu otroku kosček čokolade.

Nedavno je to storil na ulici starejši gospod, ki se je sprehajal s petletno devojčico v parku. Ljudje so ga napali kot dozdevnega morilca in ga hoteli linčati. Policija ga je rešila le s tem, da ga je aretirala in pod močnim spremstvom odpeljala na stražnico. Gospod je ves čas nekaj dopovedoval, ali zavoljo huronskega hrusa množice ni bilo slišati njegovih pojasnil. Le z veliko muko je policija otela gospoda z dekletcem. Na policiji se je kajpa takoj doglano, da gospod ni imel nikakih zlih namenov, marveč se je sprehajal z otrokom, ki mu je stric. Oče in mati sta na policiji potrdila to okoliščino in ko je vsa skupina odhajala s policije, je množica še ved-

Štirj nagrajene francoske devojke iz letošnje tekme šivilj

Od zgoraj dol: Gdč. Le Strat (darilo 1750 frankov), Heurot (750 fr.), Passelergue (500 fr.) in Carmier (300 frankov).

T v r d k a 15796

Franc Kovač

trgovina s čajem in dišavami in zaloga »Čajanke« čajnih mešanice SE JE PRESELILA na Poljansko cesto šte. 29.

Županove hlače

Hlače ne smejo biti preveč lepe, drugič vzbujajo preveliko pozornost in to ni vselej dobro. Temu lahko potrdi gospod Pearlman, župan mesta Hullu na Angleškem. Nekega dne se je prikazal v takšnih hlačah in je ljubim so meščanom tako »padel v oči«, da so ga vprašali, kateri krojač mu jih je neki urezal. »Neki krojač v Londonu«, je odgovoril župan polaskano. »Pet krojačev v Hullu mi jih je pomerilo, a nobeden ni bil zmožen, da mi jih napravi, kakor se spodobi. Zato sem šel v London.« Radi te izjave velikanska zamera med domačimi krojači, deputacija na županstvu, razburjena de-

Lisičji rep kot talisman v igri

Bistroumno sleparstvo francoskega draguljarja v atenskem igralskem klubu

Ravnateljstva vseh igralnih klubov imajo čisto opraviti z gosti, ki »pospravljajo« srce in odnašajo ogromne dobičke iz igralnih dvoran. Ako pridejo na sled kaki taki malverzaciji, takoj zadevo uredi brez krika in vika v najpopolnejši tišini. Ker je v interesu igralnice same, da podobne stvari ne pridejo na dan in ne vzbude neljube pozornosti.

Nedavno je v atenskem aristokratskem igralskem klubu vzbujal pozor-

Gospoda, ki se uradno ne poznata

Ameriški poslanik Schurmann in sovjetski poslanik Krestinski na plesu inozemskega tiska v Berlinu. Amerika še ni priznala Sovjetske unije, tako da poslanika še ne smeta uradno občeati, kar ju pa ne ovira, da se ne bi sestala pri časi vina.

nost lionski draguljar Pavel Coste, čigar izredna

sreča pri kartah je vzbujala zavist vseh soigralcev. Coste je igral vedno za manjše zneske, zelo redko je izgubil in je večer za večerom odnašal iz kluba težke tisočake. Soigralci so si belili glave, odkod ta stanovitna sreča pri kartah, pa bilo je zaman. Na kako nepošteno igro ni bilo mogoče misliti, ker je Coste igral vsehskozni pošteno, da niti najbolj izvežbano oko nadzornika igralnice, ki mora poznati vse mogoče načine sleparstva, ni moglo odkriti najmanjše nepravilnosti v igri francoskega gosta.

Posetniki kluba so ugibali in celo zaupno vpraševali Costeja, kaj da je vzrok taki nenavadni sreči. Coste pa je smehljaje vsakemu pokazal

lisičji rep, ki mu prinaša srečo v igri, češ da on sam trdno veruje v to in zato uspeh redko kdaj izostane. Res je Coste pri vsaki igri izvelel iz žepa lisičji rep in ga dejal predse na mizo poleg svoje doze za cigarete. Dokazal je prijateljem celo čudodelnost tega repa, da je parkrat igral brez njega in je igro točno izgubil. Igralci so, kakor znano, zelo vražasti, zato so na vse mogoče načine skušali izvedeti, v čem je tajna moč tega lisičjega repa. Celotno babjevernim ljudem je postal ta rep silna zagonetka.

Čez nekaj tednov pa je gospod z lisičjim repom

bata — skratka, ubogi župan ni več vedel, kje se ga glava drži in kako bi pomiril razkačene in užaljene obrtnike. Tu je posegla mati županja vmes in poskusila popraviti z žensko prekanostjo, kar je bila pokvarilo nediplomatska moška nerodnost. Začela je hvaliti na vso moč eleganco izdelkov domačih krojačev in je navedla za primer petorico najbolj oblečenih hullskih mož, češ če hočemo, pa tudi doma nekaj lepega skupaj spravimo in nam ni treba tekat v London. S to hvalo so se poštteni hullski mojstri šivke zadovoljili in so odšli. Zgodilo se pa je, da so se medsebojno vprašali, kdo je prav za prav avtor petorice hlače, ki jih je mati županja tako hvalila. In na svoje veliko presenečenje so zvedeli, da ni bil nihče med njimi. Tako so šli poizvedovat k nosilec lepih hlače samim in ti so jim odgovorili — da so si jih dali urezati v Londonu...

Maršal Mackensen — osemdesetletnik

Po zmagah nad Srbijo in Rumunijo je bil ob prevratu na umiku ujet in je prebil poldrugo leto kot vojni ujetnik v Solunu. Maršal je v uniformi nekdanjih slavnih Viljemovih huzarjev, ki so imeli na čaki kot znak mrtvaško glavo.

pripomoček sleparstvu je bilo tedaj ogledalo na pokrovu doze,

lisičji rep pa je le odvrčal

pozornost od doze, ki je že sama bila na videz čisto preprosta. Ravnatelj je Lionca še pustil igrati do konca, pozneje pa ga je poklical v pisarno in mu stavil predlog, da takoj položi v blagajno direktorije približni prispevek znesek, ali pa bo imel opraviti s policijo. Coste je seveda volil prvo in izginil, kakor bi se vdrl v zemljo. Analizirajoč kvartopirskih sleparstev pa so bili en primer enostavnega in zato učinkovitega sleparskega načina bogatejši.

Tobak in morala

Svet seniorjev metodistične cerkve v Ameriki je proglasil kajenje za nemoravno in nesposobno ter prepovedal metodističnim duhovnikom cigarete in smodke. Na zadnji sinodalni konferenci pa so mlajši duhovniki spravili to prepoved na razgovor in dokazovali, da je popolnoma v skladu z moralo in v ničemer ne nasprotuje verskim resnicam zato tudi ni v kvar ugledu duhovnikov. Po hudi debati je prišlo do glasovanja in tu so mladi kadilci porazili stare gospode, nasprotnike tobaka. Zmagali so s 170 proti 132 glasovom. Kakor se vidi večina ni baš velika in bi se glasovanje lahko končalo s porazom mladih, ako bi ne bil ugledni škof Stephens izjavil, da je vsako uživanje tobaka stvar posameznika in nima nikake zveze z moralo.

Vlak proti vlaku

V državi Tennessee (Združene države) je zavezil luksuzni brzovlak v osebnih vlak, pri čemer je skočil iz tira. 4 mrtvi in 60 ranjencev je bila posledica te nesreče. Slika nam kaže razbita vagona luksuznega vlaka.

Karel Čapek:

Svetlovidec

»Veste, gospod državni pravdnik, to ni navaden grafiolog. Izročite mu kakršnokoli pisanje in odprtem ovitku. Pisave niti ne pogleda, samo prste vtakne v ovitek in gre z njimi preko njega. In čez kratek čas vam opiše značaj pisca. Človeka pogodi na las natančno. Jaz sem n. pr. vtaknil v ovitek pismo starega Novaka; vse je spoznal iz njega, celo to, da boluje na sladkorni bolezn in da ga doleti konkurz. Kaj pravite k temu?»

»Da je starega Novaka pač poznal, je menil hladno državni pravdnik. »Pa saj ni videl pisave,« se je razvnel gospod Janovec. »Pravi, da ima vsaka pisava svoj fluidum in tega lahko natančno otipiš. Pravi, da je to navadna fizična pojava, kakor radio. To ni potegavščina; ta princ Karadag ne sprejema denarja za svojo umetnost. Baje izvira iz zelo stare bogate družine v Bakuju.«

»Neumnost,« je dejal državni pravdnik. »Če bi bilo kaj na tem, bi že davno o tem kaj vedeli. Verjamete?»

»Če sem pa videl na lastne oči! No, to bo pri meni, pa pridite še vi in si joža oglejte. Če je slepar, vam bo ta-

koj jasno. Vas vendar ne more nihče premotiti.«

»Ne, tega ne more nihče,« je odvrnil državni pravdnik skromno. »Torej pridem. Staviva, da odkrijem prevvaro?»

Sedaj pa morate vedeti, da bo gospod državni pravdnik — točneje: prvi državni pravdnik dr. Klappa — na prihodnjem porotnem zasedanju zastopal tožbo v procesu Zelenka, ki je bil obtožen zavratnega umora. Zelenka, tovarnarja in milijonarja so obtožili, da je svojega mlajšega brata zavaroval za visoko vsoto in ga ob neki vožnji s čolnom vrgel v vodo. Poleg tega so sumili, da je pred leti svojo ljubavnico spravil s poti; toda tega mu seveda niso mogli dokazati. Skratka, obetal se je eden tistih procesov, pri katerih lahko državni pravdnik dokaže, kaj zmore: gospod državni pravdnik bi bil dal za en sam pravi dokaz bog si ga vadi kaj. A tako, v takšnih okoliščinah, se je mogel zanesti le na svojo zgovornost, če je hotel doseči od porotnikov vrh za obtoženco. In to je hotel, to je bila za javnega tožitelja nekakšna častna zadeva.

»Slepar,« je zaključil sam pri sebi gospod državni pravdnik, ko je stal zvečer pred svetlovidcem. »Princ Ka-

radag,« je predstavil Janovec mladega, vitkega moža z naočniki, čigar obraz je spominjal na tibetske menihe. »Lahko pričnemo, princ, gospod dr. Klappa je prinesel neki rokopis s seboj. Tu je, prosim.«

»Hvala,« je dejal svetlovidec trudno, vzela ovitek in ga obračal z zaprtimi očmi med prsti sem in tja. Hipoma je vzdrltel in zgnal z glavo. »Čudno,« je zašepetal in napravil požirek vode. Potem je vtaknil svoje tenke prste v ovitek in okamenel. Rumenkasti obraz mu je postal dozdevno še za en odtonek bledejši. V sobi je bilo tako tiho, da si slišal samo sopenje gospoda Janovca. Gospod Janovec je imel namreč golšo. Tenke princev ustnice so drhtele in se spajale, polne kaplje so se mu prikazale na čelu. »Tega ne morem vzdržati,« je zastokal in izvelel prste iz ovitka. Z robcem si je obrisal čelo, popil naglo nekoliko požirkov vode in vzela ovitek previdno zopet med prste. »Človek, ki je to pisal,« je začel z zamolklim glasom, »ta človek ima silno moč — to, da iskal je očitno prave besede, — to, ki preži. Njegovo prežanje je grozno,« kriknil je in spustil ovitek na mizo. »Tega človeka ne bi rad imel za so-vražnika.«

»Zakaj?« je vprašal državni pravdnik. »Ali je kaj storil?»

»Ne vprašajte,« je prosil svetlovidec. »Vsako vprašanje mi je migljaj. Ta človek bi lahko storil vse mogoče, velika in strašna dejanja. Tu je ogromna volja ... po uspehu ... po denarju ... Ta človek se ne bi ustavil niti pred življenjem svojega bližnjega. Ne, to ni navaden zločinec. Tiger tudi ni zločinec. Ta človek ne bi bil sposoben česa umazanega, toda smatra se za gospoda nad življenjem in smrtjo soljudi. Če gre na lov, vidi samo plen pred seboj.«

»Onkraj dobrega in zlega,« je zamrmral državni pravdnik.

»To so samo besede,« je odvrnil princ. »Nihče ne stoji onkraj dobrega in zlega. Ta človek ima svoje točne pravne pojme. Ni nikomur nič dolžan, ne krade, ne laže. Če ubija, tedaj stori to, kakor da napoveduje šahmat. To mu je igra, a igra pravilno.« Svetlovidec je mukoma premišljeval. »Ne vem, kaj pomeni: vidim ribnjak pred seboj in na njem čoln.«

»Dajte,« je izdaval državni pravdnik iz sebe in težko dihal.

»Dalje ne vidim: vse je megleno. Čudno megleno v primeri z ogromno voljo, ki se boče polastiti plena. A y

tem ni strasti, vse je razum. Popolno razumsko pretehtanje vsake malenkosti ... Kakor če kdo rešuje kakšno nalogo ali tehničen problem. Takšen človek si nikdar ničesar ne oči. Tako je gotov samega sebe, tako utrjen, da se mu ni treba bati lastne vesti. Človek, ki opazuje vse od zgoraj navzdol. Napihnjen in samoljuben; vese-li se, da se ga boje.« Svetlovidec je okusil vodo. »A to je tudi komediant. Stremiljivec, ki požira. Svet bi rad malo presenetil. Dovolj — truden sem. Nimam ga rad.«

★

»Vaš svetlovidec, gospod Janovec, je res nezasiščen.« Gospod državni pravdnik je bil ves razvnet. »Portret, popoln portret je podal: močan in brezobziren, človek, ki smatra drugega za plen, dovršen igralec svoje igre, glava, ki pripravlja svoje dejanje čisto razumsko in si nikoli ničesar ne oči, gentleman in pri tem komediant.« — »Nu, vidite,« je dejal Janovec samozadovoljno. »Ali vam nisem rekel? To je bilo pismo Dolgega Grege, kaj ne?« — »O ne, pismo bratomorila Zelenke. Ali ste čuli, kako je govoril princ o čolnu na ribniku? Iz tega čolna je pahnil Zelenka svojega brata v vodo.« — »Toda, toda,« se je

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA OPERA.

Petek, 6. ob 15.: Janček - Nosanček, Miklavževa prireditev. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Strahovi. B.
Sobota, 7. ob 20.: Tosca. Goslovanje go. Kumbere. Izven.
Nedelja, 8. ob 15.: Grofica Marica. Opereta. Izven. — Ob 20.: Carmen. Izven.

LJUBLJANSKA DRAMA.

Petek, 6.: Zaprtro.
Sobota, 7. ob 20.: Dobri vojak Švejk. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 8. ob 15.: Življenje je lepo. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Velika abeceda. Izven. Znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Petek, 6.: Zaprtro.
Sobota, 7.: Velika abeceda. C. Kuponi.
Nedelja, 8. ob 15.: Piskrovez. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20.: Velika abeceda. Kuponi.

»Srpski književni glasnik« o Podržajevem »Martinu Brkcu«. V 7. številki z dne 1. t. m. je objavil »S. K. G.« oceno znanega romana Ivana Podržaja »Martin Brbek«. Kritiki M. T. M. podaja v glavnih obrih vsebino in pravi: »Usoda, nezakonske dece, važno družabno vprašanje, se tu opisuje v ozračju slovenskega življenja na kmeljih. Zapiet je do neke mere ojačen baš z osebo vaškega župnika, ker ga njegov stan ni mogel obvarovati pred grehom, ki ga mora pri svojih vernikih preprečevati ali kritizirati. Njegov portret je dobro izdelan. Naj posebej podčrtamo prizor (imprerivno bolj kot sila nego kot podoben opis), ko je župnik stal s povzdignjenimi rokami v temni noči, sredi samotnega polja, zrl v nebo, in duša se mu je razpolajala... Sploh je pripovedovanje preprosto, naravno, koncizno (kdaj pa kdaj bi se moglo stilistično malo bolj razviti). Nima afektiranega iskanja ne v psihološkem niti v stilističnem pogledu. G. Podržaj zasluži da resno pričakujemo ostale dele tega romana. Ko bo le-ta pred nami celoten, bomo lahko jasneje spoznali, ali je delo poteklo samo iz literarnega, opazovalnega zanimanja za slovensko vas, ali pa je tudi borbena socialna kritika, ki se razodeva v pisca.«

Vladimir Kapus, »Pesnice iz prirodec«. Avtor »Lovskih spominov« je pravkar izdal v samozaložbi lično opremljeno zbirko mladinskih pesmi »Pesnice iz prirodec«. Knjižica je nenavadna po vsebini in obliki. Stidrešet v naših krajih živeli živali je dalo Vl. Kapusu snov za preproste pesmi, ki oprevajo njihove značilnosti in navade in ki bodo mogle — o tem smo preverjali — vzbuditi v mladih srcih ljubezen do živali. Verze odlikuje to, da je vsebina v skladu z ekzaktnim pri-dopisjem, vzle tema pa s prežeti z nežnim čustvom, ki ga je pisec pokazal že v »Lovskih spominih«. Marekate- na teh pesmic utegne preiti v žolke čitanke. Knjižico je ilustriral akad. slikar Niko Pirnat: 20 slik raznih živali lepo izpopolnjuje pesnikovo besedo. Kožica se naroča pri »Tiskovni zadrugi« v Ljubljani.

Rijavec nastop v Pragi. V nedeljo je go- toval v praškem Narodnem divadlu na ro- jak operni pevec Josip Rijavec. V »Nar. Li- stih« z dne 4. t. m. čitamo o tem nastopu med drugimi tole: Ko je g. Rijavec pred nekaj leti gostoval še kot zabavnik na odru Nar. divadla, sem bil opozoril nanj kot na nadebudno akvizicijo za našo rezervno soli-

stov. Takrat pa ni prišlo do angažmana slo- venskega pevca, kar je bila, mislim, njegova sreča. Na českem odru se najbrž ne bi bil umetniško razvil tako močno, kakor ee nam je pokazal kot tenor v »Plesu z mas- kamit«. Tako umetniško izpopolnitev doseže pevec samo ondi, kjer vodijo opero cilja se zavedajoče umetniške roke in kjer stoji na nje čelu osebnost, ki razume človeške glaso- ve, pa tudi tam, kjer vlada med pevci kon- kurenčni boj. Vsega tega pa v česki opri ni, zato prav, da so mu bila zaprla vrata Nar. gledališča. Sedaj, ko je bil prišel med nas po nekajletni praksi na tujih odrih, se je lahko postavil s polno razvitim glasovnim materialom. Kritiki hvali »slahno gibčnost in prožnost« Rijavčevega glasu v konver- zacijskih prizorih, zvočnost in svežost nje- govih tonov v kantilem. »Pevec kaže sedaj na odru trdno, premišljeno in z dramatiškim temperamentom oživljeno postavko.«

Dve sto številki »Srpskega književnega glasnika«, »Srpski književni glasnik« je pravkar izdal kazalo svojih 200 številki ob- javljene (povojne) serije od 1. septembra 1920 — 16. decembra 1928. Kazalo je zani- miv kazipot po 25. knjigah najodličnejše srbske revije, neizgibno kazipot onemu, ki ga zanima srbska in sploh jugoslovenska ter svetovna književnost v zadnjih 10. letih. Med sotrudniki so bili tudi Slovenci Fr. Al- brecht, B. Borko, Ivan Cankar, Juš Kozak, Srečko Kosovel, dr. Novačan, dr. St. Sagi- din, dr. Bogumil Vošnjak in O. Zupančič.

Se dve domači noviteti v Beogradu. Po »Misterioznem kamiku« »Veliki nedelji« in »Ljubavniku svoje žene«, dramskih novi- tetah, ki je o njih »Jutro« obširneje poro- čalo, bosta do 31. decembra v beograjski dramji še dve premieri: Velmarja-Jankovi- ča »Bez ljubavi« in Todora Manojloviča »Centrifugalni igrači«. O obeh dramama smo na tem mestu na kratko že izprego- vili. O Manojlovičevi nai omenimo še to, da je čisto kozmopolitska. V nji nastopajo osebe, kakor n. pr. parketni plesalec-pro- fesionist, hotelski boy, aviatik, novinar, direktor bara, ministrska hči, fatalna go- spodinja z rdečim solčnikom, minister itd. Domača dramska produkcija je tedaj dobro zastopana. (p)

Življenjepis Jaroslava Čermaka. O Jaros- lavu Čermaku, čigar slike iz srbskega in črnogorskega življenja (n. pr. »Ranjeni Čr- nogorec«) so v reprodukcijah razširjene tudi pri nas, niso imeli dosihmal niti Čehi obsežnejšega življenjepisa. Sedaj izhaja v Pragi o njem obširna monografija, ki jo iz- dajajo v zvezkih. Pred božičem ima iziti 12. zvezek, s čemer bo delo zaključeno. Znatno del življenjskih bojev in tegob tega slikarskega pesnika srbskega junštva in si- kovitega narodnega življenja, se je odigra- val na jugoslovenskih tleh, zato monografija o Čermaku zasluži našo pozornost. Ne bi bilo prav, če bi jo naše revije prezrele.

Peddesetletnica Em. Chalupnega. Eden najboljkih českih sociologov E. Chalupny je dovršil 50 let. Chalupny je sistematič in se razlikuje n. pr. od Masaryka po tem, da je v sociologiji znatno manj življenjski in konkretni; izhaja iz A. Comtea in sploh iz francoskega racionalizma 18. in 19. stoletja. Je nasprotnik Marxa in njegovega sistema. Veliko delo Chalupnega »Sociologie« še ni končano.

Nov član Goncourtove akademije. Pari- ška »Academie Goncourt«, čiji člani so bili nekoli Flaubert, Maupassant in drugi, šteje samo deset »nesmrtnikov«. Ko se s smrtjo katerega člana izprazni mesto, nastane hud boj zanj. Tudi za mesto po nedavno umrlem Courtelinu so se potegovali številni franco- ski pisatelji in javnost, ki se v Franciji bolj nego pri nas zanima za literarne dogodke,

je nestrpno pričakovala, koga bodo Gon- courtovi veljaki povabili v svojo sredo. Med mnogimi kandidati so izbrali Rolanda Dor- gelosa, avtorja raznih uspešnih romanov, zla- sti pa knjige »Croix de Bois«.

Smrt prof. Jakoba Ferrana. V Barceloni je umrl eden največjih bakteriologov seda- njega časa, profesor Jakob Ferran. Poseb- no je zaslovel s svojimi proučevanji, tuber- kulov, ki bodo njegovo ime trajno ohranila v zgodovini medicinske znanosti. Ferran je pripravil protituberkulozno cepivo antialfa, s katerim v latinski Ameriki in v Španiji cepe deco v zaščito pred jetiko, kakor jih cepe v Franciji s Calmettovo vakcino.

Puškin in današnji Rusi

Tudi prispevek k vprašanju: ali se resnična poezija stara?

Pesnik, ki je res velik in ki je izprego- voril narodu iz duše, ne zastari niti s sto- letjem. To dokazuje n. pr. kult A. S. Pu- škina. V nedavno izišlem zvezku beograjske »Misli« razpravlja profesor ondotezna vse- učilšča dr. A. Pogodin o tem, kaj pomeni ta genialni poet za današnje Ruse. Že leta 1899. (stoletnica P. rojstva) je izšlo o niem toliko spisov, da je dala Sipskovega biblio- grafia debelo knjigo. Od tega časa je na- rasla literatura o Puškinu za celo bibliote- ko. Toda vsa to živahno zanimanje ni bilo še nikdar tako veliko kot je danes. Po- revolucijska leta so v Rusiji in v emigraciji silno poglobila in razširila zanimanje za avtorja »Evgenija Onegina«. V centru sr-

sov, ki so izšli v zadnjem času o Puškinu, stojita dva spisa: A. Tirkove »Puškinovo življenje« in zbornik V. Veresejeva »Pu- škin v življenju«. Prvi spis se odlikuje po znanstveni solidnosti, toplem načinu pi- sanja in posrečeni sintezi. Izšel je (v Pari- zu) prvi zvezek na 500 straneh; drugi se pripravlja. Zbornik V. Veresejeva, ki stal- no izhaja v novih izdajah, pričue o Pu- škinovem kultu v sovi. Rusiji. Tu so dobro odbrani prepisi iz memoariev o Puškinu iz njegove korespondence in iz pisem nje- govih sodobnikov. Mnogo novega drzoc- neza gradiva je zasledil Veresev v nekoč nedostopnih arhivih. Izmed drugih del o Puškinu vella omeniti spis akademika Kot- larevskega »Puškin kot zgodovinska ose- bnost«, dva spisa M. L. Hoffmanna, eseje mladeša puškinista Leonida Grossmanna in studio pesnika Briusova »Moi Puškin«. V sovjetski Rusiji je nadale izšla dolga vrsta zanimivega materiala za Puškinovo biografijo; tako so n. pr. njegova ljubezen-

ska razmerja proučena skoraj že tako kot Goethejeva. Ne smemo pozabiti tudi Puš- kinovega zbornika, ki ga je začela izdati ruska Akademija l. 1903. pod naslovom »Puškin in njegovi sodobniki«. Zbornik še izhaja; doslej je objavljenih že okoli 40 debelih zvezkov. Dr. Pogodin vidi v raso- dem zanimanju za Puškina razveseliv znak znova se prebujajoče ruske nacionalne za- vesti.

Iz slovaške književnosti

V slovaški reviji »Slovenske Pohľady« je izšla zanimiva razprava Stefana Krčme- rya o novih tendencah in smereh, ki se pojavljajo v slovaškem slovstvu. Kot na- večjo značilnost naglašja pisec nenavadno zanimanje, ki ga kažejo slovaški povojni pripovedniki za zgodovinske motive. Brez dvoma izhaja ta premoč historične povesti iz težnje, da slovaški pisatelji seznanijo svoj narod z njegovo preteklostjo. Pod madžarskim režimom ni smelo slovaško ljudstvo spoznavati svoje narodne zgodo- vine; kar je bilo v nji pomembnega in ve- likega, so Madžari prikazovali kot svoje.

St. Krčmery ugotavlja, da se skoraj vsi slovaški pisatelji, tudi mladi, obračajo proč od svojega časa. Jogo je n. pr. dosegel ve- lik uspeh s svojimi romanoma »Svstophuk« in »Adam Sangal«; slednji opisuje boje med avstrijskim cesarjem in Gabrijelom Behtle- nom. Josef Gregor Tajovsky, ki je doslej pripovedoval samo sodobno slovaško vas, je presenitil z dramo, ki obravnava burno leto 1848-49. Tudi pokojni Martin Kukučín je zapustil v rokopisu dva zgodovinska ro- mana. Najstarejša slovaška pisateljica Te- rezija Vansova takisto ne mara zaostati za novo smerjo: spisala je zgodovinski ro- man »Kilabta«. To oživljanje slovaške pre- teklosti se je prielo celo častitega patra paristov v Trenčnu Jožefa Brančkega, da se je postavil z zgodovinskim romanom »Frater Johannes«. Krčmery pravi: Bilo bi napatno misliti, da se tudi slovaški narod po vzoru svojih pisateljev obrača od se- danjosti v preteklost. Narobe. Pisatelji pa hočejo pokazati narodu njegove korenine, da se bo zavedal tega, kar je in da ga ne bo moglo nič več izrjaviti iz njegovih tal.

Ali je biblija vzgojna?

Oktoberška štev. »The Literary Digest« je prinesla poročilo prof. Pleasanta R. High- toverja z vseučilšča v Indiani, ki ga je po- dal na devetem mednarodnem kongresu za psihologijo. Poročevalec se bavi z vpraša- njem, ki zanima zlasti v Ameriki kot pro- testantski deželi in ki tudi za nas ni ne- zanimivo: Ali čitanje in učenje biblije (sv. pisma) vpliva moralno-vzgojno? Na podlagi anket in psiholoških preizkušenj v ameri- škikh šolah prihaja omenjeni profesor k ne- gativnemu sklepu. Učenci, ki so imeli iz- verokla dober red, so dosegli v pridnosti enako klasifikacijo kakor učenci, ki so se slab- učili zgodb sv. pisma. Ni s tem reče- no, da je poznavanje biblije za vzgojo zna- čaja brezpomembno. Dognano pa je, da sa- mo znanje biblije še ne vodi k plemeniti- tejši značajnosti.

V bibliji so — kar je že zdavnaj opazil sarkastični Voltaire — primeri, ki prej po- hujsujejo nego vzgajajo k plemenitosti in nesebičnosti. Ali je vzgojna zgodba o Jak- obu, ki je za skledo leče prodal bratu Eravu svoje prvenstvo? Ni vzgoja k iskrenosti, če čitaš, kako je Jakob izdajal svojo ženo kot sestro, ali prevaril Labana pri živini. Uče-

Odvetnik
dr. Igor Rosina
je otvoril dne 4. decembra svojo
pisarno
V MARIBORU,
Aleksandrova cesta 16
in jo pridružil pisarni dr. V. Rapotec-a.

nec ne dobi posebno jasnih pojmov o pošte- nosti, če čita v sv. pismu, kako so si st- novi Izraela »izposodili« pred odhodom v puščavo pri Egipčanih dragocenosti in oble- ko. Navodila, ki jih je dal Jehova Zidom za njihov boj, močno spominjajo na nedav- ni primer Nemcev v Belgiji. Itd. Zaradi te- ga zahtevajo ameriški protestantski bogo- slovci novo reformo bibličnega pouka, ker svete bukve Izraelcev niso več povsem v skladu z modernimi moralnimi pojmi; bolj koristijo pri poduku zgodovine.

Vsem gospem in gospodičnam

ki so že prejšnji mesec naročile ilustrirane revije

Žena in dom'

dne 15. decembra t. l.

sporočamo, da dobe brezplačno prvo številko

in km na včerašnji oglas v tem dnevu ni treba naročati.

Uprava »Žena in dom', Ljubljana, Prule 11/A.

ZASTOPNIK,

ki je v Beogradu, Srbiji, Vojvodini in Banatu dobro uveljavljen, 16804

sprejme zastopstvo

izkazuje dobre firme. Govori slovenski, srbski, madžarski, nemški in italijanski jezik. Poslanje pod Aglen in zanesljiv 558 na anonimo ekspedico Rudolfa Mosse, Beograd, Terazije 25.

Marija Kovačič roj. Lampič

sopr. aadp. v pol.

Pogreb neposredne pokopnice se vrši v soboto, 7. t. m. ob 2. uri popol- dne iz hiše žalosni Svabičeva ul. 15 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 5. decembra 1929.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

Spominjajte se slepih!

Mag. št. 43.323/29.

15813

Razpis voženj za Mestno plinarno ljubljansko

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje za leto 1930 vožnje premoga in dru- gega blaga po pogojih in pojasnitvah, ki so na razpolago pri ravnatelstvu Mestne plinarne na Resljevi cesti št. 28 med uradnimi urami, med 8. in 17. uro.

Pravico oddaje voženj po lastnem preudarku, ne glede na višino ponude- nih cen, si ravnateljstvo pridržuje.

Ponudbe naj se oddajo v zapečateni kuverti pod značko »Oddaja voženj« najkasneje do 12. ure dne 15. decembra 1929 v pisarni Mestne plinarne ljub- ljanske.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI,

dne 3. decembra 1929.

Davanje u eksploataciju Bukovičke Banje u Arandjelovcu

Na osnovu rešenja Gospodina Ministra Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja S. br. 52.356 od 25. novembra 1929. godine održaće se

na dan 20. decembra 1929. god. u 11 časova

u zgradi Ministarstva Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja, Krajišice Natafije ulica br. 84., soba br. 17, sprat II. druga ofertalna licitacija za davanje u isključivo eksploataciju i uživanje Bukovičke Banje u Arandjelovcu sa svi- ma svojim prinadležnostima, koje pripadaju Krajevske Banskoi Upravi u Novom Sadu: izvorima, kupatilima, zemljištem, instalacijama, zgradama i svima pokretnostima, a za vreme od 50 godina do dana, kada licitacija bude nadležno odobrena.

Krajni rok za podnošenje ponuda je 20. decembar 1929. godine do 10 časova.

Naknadne ponude neće se primati. Kaucija u sumi od 3.000.000 dinara u gotovom novcu i u državnim državom garantovanim papirima od vrednosti shodno čl. 14.

Uslovi za ovu licitaciju polagaće se ekonomatu ovog Ministarstva naj- dalje do 10 časova na dan licitacije. Uslovi za ovu licitaciju i obaveštenja, kao i naročiti formular, koji licit- ant mora ispuniti kao ofertat za ovu licitaciju mogu se videti i dobiti sva- kog dana u Ministarstvu Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja u kancelariji referenta za banje i kupališta, soba br. 1, sprat II.

S. Br. 52.356 iz kancelarije Sanitetskog Odeljenja Ministarstva Social- ne Politike i Narodnog Zdravlja, 25. novembra 1929. god.

Tretorn

vrhnje čevlje in snežne čevlje

dames vsakdo kupuje, ker je postala ta znanja radi svoje odlične kvalitete in elegant- ne fazona ljubljencek vsega sveta.

Zahtevajte samo »TRETORN« vrhnje in snežne čevlje!

Slike za legitimacije izdelane najhitreje fotograf Hugon Bibler, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25. 212

Prave smuške čevlje

po švicarskem sistemu, in prave jubirne ima v zalogi in izdeluje po meri ZALOKAR, Gospodstva 8

Preselitev trgovine!

Vljudno naznanjam cent. odjemalcem iz Celja in okolice, da sem 3. decembra t. l. presečil svojo trgovino

južnega sadja in bonbonov

iz Kralja Petra c. 8 v Prešernovo ul. 8 in bom v večjem obsegu prodajo nade- ljeval. V zalogi imam vedno tu- in ino- zemске bonbone ter južno sadje. Priporoča se

R. DEBENJAK

trgovina južnega sadja in bonbonov.

Tekstilnega zastopnika

za Slovenijo, dobro vpeljanega v provinci išče proti proviziji tovarniško skladišče. Nujne ponudbe z referen- cam pod »Prvorazredan« na Publicitas d. d., Zagreb, 15737 Gunduličeva ulica 11.

čudil gospod Janovec. »Prisegel bi, da je pismo tega razbojnika, tega Dolge- ga Grege. Ali mi ne morete pokazati pisaka?« Še nikoli nisem videl voljave kaksnega morilca. — »Rade volje,« je dejal državni pravdnik in potegnil ovitek iz žepa. »V ostalem je to vrlo zanimivo pismo,« je dodal in izvelkel list iz ovitka. »To se pravi...« ob- raz iz državnega pravdnika je spremenil barvo, »to pismo spada med akte... in ga ne smem pokazati... jaz...« ostale besede niso bile več razločne.

Gospod državni pravdnik je odšel domov in ni opazil, da dežuje. »Jaz osel, jaz idiot,« je obkladal samega sebe z žaljivkami, »namesto Zelenko- vega pisma sem v naglici spravil svoj lastni rokopis, svoje opazke o tožbi v ovitek. Jaz bedak. To je bil torej moj znanaj, ki ga je razlagal iz pisma. Mo čaka, slepar, tebi še pokažem...« »Sicer pa,« se je pomiril čez čas, »ni bilo tako slabo, kar je dejal o meni: silna moč, ogromna volja, nesposoben za umazanost, točne nprave pojme. In da si nikoli ničesar ne očitam? Tega mi, hvala Bogu, ni treba. Izpolnjenim svoje dolžnosti. In tisto o čisto razum- skem pretehtavanju je tudi res. Toda da bi bil komediant, to pa ni res, be- dastoča je in on je vendarle goljuf.«

Hipoma se je ustavil. »Seveda, vse, kar pravi, se lahko nanaša na vsakega drugega. Banalnosti. Vsak človek je malo komediant in stremiljiva. Ves trik je tako rekoč v tem, da lahko vsakdo spozna sebe iz takšnih razlag in vsakdo misli, da je drugi takšen. Da, tako je,« je odločil državni pravdnik, razpel dežnik in korakal s svojim enakomernim, energičnim korakom proti domu.

»Jezus,« je vzdihoval predsednik sodnega dvora, ki je slačil talar. »Zopet se je tako zavleklo. Ni čudno, če pa govori državni pravdnik celi dve uri. Toda znagal je. Iz tako šibkih in- dicijev je spletel Zelenki vrvo, to je pravcati uspeh. Govoril pa je res do- bro. Posebno Zelenkova karakterizaci- ja se mu je posrečila: ni običajen zlo- činec, ni zmožen umazanosti, ne laže, ne krađe, kadar ubija, d-la tako, kakor da napoveduje šahmat. Ne mori iz strasti, temveč iz hladnega, čisto raz- umevskega premisleka, kakor da rešuje kakšno nalogo ali tehničen problem. Dobro je govoril: kadar gre na lov, tedaj vidi v svojem bližnjem svoj plen. Tisto s tigrom je bilo morda - malce teatralno, toda porotnikom je ugajalo.« »Ali pa,« je menil eden prisodnikov,

»ko je dejal: ta morilec si gotovo ni- česar ne očitja, tako je gotov samega sebe, tako utrjen — ni treba, da bi se bal lastne vesti.«

»Ali pa psihološko opazko,« je na- daljeval predsednik, ko si je umival roke, »da je komediant, pozer, ki ho- če presenečati s svojimi dejanji —«

»Zelenko so spoznali krivega z dva- najstimi glasovi,« se je čudil nekdo, »kdo bi si mislil. Ne bi imel rad Klap- ko za sovražnika.«

»Veseli ga, če se ga ljudje boje,« je menil prisodnik.

»Je malce samoljubljen,« je sprego- voril zamišljeno predsednik, »lma pa okronno voljo, zlasti do uspeha. Silna moč, toda moč, ki —« Gospod pred- sednik se ni domislil prave besede.

»No, pojdim oboedovat.«

Kožuhasta volna

najfinejša za sport. Tudi so došli mo- derni in smyrna vzorci za preprog kakor tudi volna v vseh barvah.

TONI JAGER

Ljubljana, Dvorni trg 1.

Antur Bernede:

BELFEGOR

Pustolovski roman

DRUGI DEL

Chanteoq je po tem vzdihi uganil, da se hčerino srce že bolj oglašja, nego je šutil.

»Ali mi še zaupaš?« je nadaljeval.

»Nikoli ne tako kakor zdaj!«

»Nu, ljuba, vzemi na znanje, da je Jacques Bellegarde po mojem trdnem prepričanju živ in bo drevi z nama večerjal. V tem upanju ti rečem, da svidenja, zakaj zdaj moram iti h gospodini Desrochesovi. Objavi mi pa, da se ne ganeš z doma, dokler se ne vrnem.«

»Da, očka!«

Chanteoq je poljubil hčerko na čelo. Nato se je obrnil k Marižani ter ji šepnil na uho:

»Paziti nanjo!«

»Zanesite se name, gospod,« je odločno dejala Marižana. »Dokler sem jaz pri njej, se ne bo gospodinja nič zgodilo.«

Detekтив je odšel.

Koleta je nekaj trenutkov zamišljena stala na mestu; nato se je izprehajala po sobi in se končno spustila na stol. Pobesila je glavo in jo skrijala med dlani, da bi utajila solze, ki so jo oblivale. Bolesten vzdih se ji je izvil.

»Zakaj?« se je vprašala. »Le zakaj moram toliko trpeti?«

Marižana se je nežno sklonila k deklici.

»Nikar tako ne jokajte, gospodinja Koleta!« je rekla z dobrodušnim glasom. »Saj se bo vrnil!«

Chanteoq se je neutegoma odpravil k Simoni Desrochesovi. Gaurtraisu pa je naročil, naj med njegovo odsotnostjo dobro pazi na

vrt in hišo s pomočjo danih psov, ki sta bila postala z bavlšim louverkim paznikom že velika prijatelja.

Sprejela ga je Eliza Bongenova in Maurice de Thouars. Ta se je bil kar nastal v Simonovi hiši. Oba sta detektivu natančno opisala snočnje dogodke. Chanteoq ju je pazno poslušal, trudeč se, da bi mu ostala sleherna podrobnost kar najbolje v spominu.

Ko je bilo pripovedovanje konec, je detektiv preiskal pisarnik, iz katerega so bili ukradli pisma, ter vrt in atelier. Našel ni ničesar važnega in že je hotel oditi, ko je prišla k njemu Simona Desrochesova.

Bleda, s kolobarji okoli oči, v negliznju, čigar preprosta izbranst je še podčrtavala njeno vznemirjajočo lepoto, se je počasi približala, naslanjaje se na komolec svoje sobarice.

»Gospod Chanteoq,« je izpregovorila s slabotnim glasom, »zvedela sem, da ste tu, in sem se vam hotela zahvaliti za ustrežljivost, da ste se tako naglo odzvali mojemu vabilu. Ali ste odkrili kaj zanimivega?«

»Ničesar pravega še nisem našel,« je odvrnil kralj detektivov. »A če se ne čutite preveč oslabele, bi vas prosil za nekaj pojasnil, ki mi utegnejo koristiti.«

»Kar vprašajte, prosim.«

»Ali vam je prikazen res ukradla neka pisma?«

»Da.«

»Pisma intimnega značaja?«

»Pisma intimnega značaja!«

Če sem gospodinja Bongenova prav razumel na telefonu, je pisec tistih pism Jacques Bellegarde?«

»Da, gospod.«

»Hvala vam, gospodinja.«

Chanteoq je pomolčal.

Simona mu je zdajci pomolčila roko. Bilo je, kakor da jo iznova napada strah, ki se je bil že pomiril. S prosečim glasom je rekla:

»Gospod Chanteoq, ne zapustite me!«

»Ne bojte se ničesar,« je dejal Chanteoq; »prepričan sem, da ne bo strahu nikoli več k vam.«

»A v Louvre je vendarle prišel kar dve noči zaporedoma,« je z drhtečim glasom oporekla Simona.

»Seveda,« je menil detektiv, »ker prvo noč ni bil dosegel svojega namena... a tu...«

»A tu?«

»Tu je dosegel, kar je hotel.«

»Dobil je Jacquesova pisma!« je vzklila mlada ženska. »Prav to je tisto, kar me plaši! Prikazen se hoče gotovo poslužiti teh pisem zoper mega... da se mu z njih pomočjo osveti... O, to je strašno!«

Po kratkem molku je nadaljevala:

»Dajte, da Vam vse razpovem. Čeprav so nastala med menoj in gospodom Bellegardeom težka nesporazumjenja, ki so naposled povzročila prelom, ga vendar še ljubim in kar meša se mi od misli, da bi se mu utegnili zgoditi nesreča.«

Jacques Bellegarde se lahko brani,« je odvrnil detektiv.

»Poslušajte me, gospod Chanteoq,« je nadaljevala Simona. »To, kar vam hočem povedati, je zelo važno; morda vam bo potem lažje razjasniti to temno zadevo. Pred osem in štiridesetimi urami sem dobila pisemce s podpisom 'Belfegor'. Mi grozi Bellegardeu z najstrašnejšim maševanjem, če se bo še dalje ukvarjal s to louverško uganko. Saj me razumete, jele? Dokler ta lopov ni odkrit in pod ključem, ne bom imela miru...«

Od davi sem dala že nekaikrat telefonirati Jacquesu in 'Pett Parisien'. Vsakokrat so odgovorili, da ga ni bilo ne domov ne v uredništvu. Bojim se, da se mu ne bi bilo zgodilo kaj zatega. Gospod Chanteoq ali hočete biti tako dobri, da poizveste, kaj je z njim? Čeprav so ostali med gospodom Bellegardeom in menoj samo še spominji na nepozabne čase, vas vendar prosim, da bi me obveščali, kako je z njim, in pazi! nani, kakor je veste in znate!«

Chanteoq jo je sočutno pogledal in dejal:

»Zanesite se name, gospodinja — tem bolj, ker tudi jaz občujem z gospodom Bellegardeom in je tudi meni zelo simpatičen.«

»Hvala!« je s šibkim glasom zajekljala gospodinja Desrochesova.

Nato je zaprla oči in naslonila glavo na blazino svojega kanapeja.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelki »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora! 2 Din

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati ob enem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. St. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Služba dobi

Mizar, pomočnika starejšega in izveščenega v vsakem delu — posebno furmiranja, sprejme v stalno službo Ferdo Primčič, Ljubljana, Trnovski pristan št. 4. 43280

Strojnik

vrstnik, zanesljiv in vesten, zmogel vseh popravil strojev na taji ter električne naprave, dolga služba. Dejavljane ponudbe z naravnimi mehanizmi zahtevkov je poslati na oglasni oddelki »Jutra« pod »Estetor 105«. 43212

Trg. poslovođio

za posredovanje trgovine z mesnim blagom na delu s poslovanjem z avtom letom. Reflektirani le na agencije in samostojne delavce, ki je značen položiti nekaj kaveja. Takojšnje ponudbe po »Vestem poslovođio« na oglasni oddelki »Jutra« pod »Estetor 105«. 43223

Poslno praktikan-tinjo

zgodljivo, 14-15 let stara, nekoliko iz mariborskega kraja, ishem. Predstaviti se je 7 dec. ob 17. uri pri posredovalni službi Janež, Maribor. 43207

Služba mestnega redarja

raspišuje mestna občina Ormož. Pravilno kolikovanje prošnje je vročiti do 15. dec. 1929. Prošnji je priložiti zahtevke, ki jih je zaposlen ali službi ali pa naravnostno sprejeti, da ter navesti če je sam ali soprosta in koliko ima otrok. Proša po dopisni. Mestno županstvo L. Ormož. 43231

G. Th. Rotman: Bratec Branko in sestra Mica

(Pravljica s slikami)
(Ponatis prepovedan)

»No, prav,« je rekel učitelj. »A pazite, ko boste na vodil!« Čoln je bil skrbno skrit med ločjem. »Kako ste prišli do tega lepega čolna?« je vprašal bratec Branko. »O,« je rekel Vrtinos, »to je bil kos čolna, ki so ga dvorji pozabili. Mi smo ga lepo izgladili... in ta šotorek, glej, je stara kora za brisanje prahu, ki smo jo izmaknili tvoji mami!« Vsi miški so kar zavrli od smeha. Med tem so izrekli čoln izmed ločja. Vrtinos in Mirobrsk sta zgrabila za vesla in zdrčali so, da je bilo veselje, zakaj pot je vodila niz vodo.

Notarski kandidat

izurjen, ali uradnik dobi službo na delu. Nastopiti je čimprej. — Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Notarska pisarna«. 43231

Učenko

sprejme takoj šifro. Na oglasni oddelki »Jutra«. 43233

Pletilja

vajena tudi nogarje, dobi stalno službo ali stroji in delo na dom. Naslov pove oglasni oddelki »Jutra«. 43230

Postrežnik

za dopolnila ishem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43236

Izurnjeno pletiljo

za Dukič stroji ishem z šifro. Naslov se izve v oglasni oddelki »Jutra«. 43238

Trg. vajenca

poštenega značaja, s predpisano izobrazbo, za konfektorsko stroko sprejme takoj Jos. Rojina, Ljubljana. 43276

Začlusek

v vseh večjih mestih Jugoslavije ishem dobro vpletena ženska avtomobilov prvovrstne kakovosti. Reflektira le na strokovnjake, katerim nudi z ugodnimi pogoji slajen zaslužek. — Podrobne informacije daj v O. Frieli, L. Rue du Tournon, Paris 6. e. 43214

G. Th. Rotman:

Bratec Branko in sestra Mica

(Pravljica s slikami)
(Ponatis prepovedan)

Obrača se pažnja

zastopnikom in podzastopnikom do določa najugodnejše pogoje za prodajo državnih vrednostnih papirjev in slatnikov na odplačilo — kakor tudi drugih prometov pri banki »Agraria«. Boograd. Obilicev venac št. 23. 206

Pouk

Otvoritev novih tečajev!! francosine, nemščine, italijansčine, angleščine in ruščine. Akademsko usposobljeni predavatelji. Femejto, hitro, vsesolj. Vojakova 4, petičlje — 10-12 in 18-20 h. 42938

1. obl. kon.

šoterska šola Camernik, Ljubljana, Dunajska cesta 36 (Jugovojna). — Tel. 2236 Ponk in praktično ne vojnja. 251

Šolerska šola

Camernik, Ljubljana, Dunajska cesta 36 (Jugovojna). — Tel. 2236 Ponk in praktično ne vojnja. 251

Službe ishem

žagar slovo pove oglasni oddelki »Jutra«. 43247

Uradnik

verziran v vseh poslih lesne trgovine, vajen vseh pisarnih del, s daljšo prakso. samostojen slov in italijanski korespondent. želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Samostojen uradnik«. 43230

Dejo

kakšnokoli ishem marljiv in zmogel računski uradnik, porfekt in samostojen slovenski, nemški ter erbohrski korespondent, za popoldanske ure, da zasluži vsaj par sto dinarjev. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Gospodinjstvo«. 43240

Brivski pomočnik

mlad, ishem nameščena v Ljubljani ali v okolici. — Vlak Gortan pri R. Seka, Lajta, Dolencje. 43286

Posten delavec

vešč mizarstva, s lastnim orodjem, želi posla v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 43235

Intelligenten fant

(Primorac) ishem primerno zaposlitev kot natakar ali dr. v restoraciji, kavarni ali vseh gostilni v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod šifro »Osemetna praksa 33«. 43244

Intelligentna gospa

zgodna vraga gospodinjstva in šivanja. ishem primernega mesta. Gra brezplačno, če ima lahko pri sebi svojo petletno hčerko. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod šifro »Osemetna praksa 33«. 43244

Agilen računski uradnik

marljiv, zmogel in v gospodinjstvu koristen kritičen, s enajsetletno prakso, slov., nemški in erbohr. korespondent, samostojen organizator, želi službo v velikem solitnem podjetju. Ponudbe pod »Trajna služba — za posteno dole« na oglasni oddelki »Jutra«. 43241

Bukova drva

kupuje družba »Kurivo« v Ljubljani. Dunajska c. 33. 43007

Mahovino

hrasta ali eliv in bučne koščice, suhe in rezane kupujemo. Ponudbe z vzorci na naslov: G. Hoffmann & Co., Zagreb, Bebeljeva 3. 43489

Zobotehnika

mlada in zmogla. ishem službo. Nastopiti februarja ali marca. Če treba tudi prelo. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod šifro »Zobotehnika«. 43242

Gradbeni tehnik

z večletno prakso, ishem nameščeno. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod šifro »Stavbenik«. 43230

Brivski pomočnik

dobro budi stucer, priden, ishem službo, po možnosti v Ljubljani. Cenjene ponudbe na naslov: Metod Spilčič, brivski pomočnik, Jesenice. 43255

Stalno službo

isšem pri strani brez otrok, ali v kuhinji na gostilni. Naslov v oglasni oddelki »Jutra«. 43270

Prodajnik

Drva, premog, koks pri družbi »Kurivo«. Dunajska 33 — Javna skla. 43243

Vsak petek sveže namočeno polenovko

kakor tudi vse špecerjske blago dobite najceneje pri P. R. Kovarčič, Ljubljana, Miklošičeva 32. 236

Drva

hrastove odpadke od parketov ima stalno zalogo in jih nudi v vsaki količini. J. J. Pogodnik, Škofja Loka — ob kolodvoru. 239

Meso in slanino

sami domači prašiči — kakor tudi pristne kranjske klobase po zelo nizki ceni razpislija in prodaja mesarja Lavitlar, Sv. Petra c. št. 83. 43233

Foto-aparate

2 manjša na film, eden 9 X 12 na ploščo, dobro ohranjene prodamo. — Brata Šime, fotogr., Wolfova 12. 43246

Motorna vesila

»Dodge« osemletni, petdesetletni, popolnoma ohranjen, izraven voz, 4 cilindre 45 HP, poveni prodamo. Dopolne na poštni predal 8. Celje. 43129

Kolesa

20% ne kron. bone plačuje najboljšo »Puka« stedišna, Osijek. 235

Damsko kolo

napredaj v garderobi pri Figovcu. 43249

Kupim

mehanizme delavnice kupim. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Inventar«. 43138

Inventar

mehanizme delavnice kupim. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Inventar«. 43138

Bukova drva

kupuje družba »Kurivo« v Ljubljani. Dunajska c. 33. 43007

Mahovino

hrasta ali eliv in bučne koščice, suhe in rezane kupujemo. Ponudbe z vzorci na naslov: G. Hoffmann & Co., Zagreb, Bebeljeva 3. 43489

Želod

v vsaki množini kupuje in plača po najvišji dnevni ceni Frutka, Ljubljana. Krokrog trg 107. 216

Napravo za centralno kurjavo

kompletne, je rabljeno kupuje in plača po najvišji dnevni ceni Frutka, Ljubljana. Krokrog trg 107. 216

Ročni voziček

mašljen, na štiri kolesa, na prevoz težjih stvari, kupi tovarno točkarstvo v Tacnu. pošta St. Vid. 43276

Snova posnemačnik

»Nova Libelac« kupi Av. guet Požin, Kriška vas 11, pošta Vianja gora. 43245

Prodajnik

Drva, premog, koks pri družbi »Kurivo«. Dunajska 33 — Javna skla. 43243

Vsak petek sveže namočeno polenovko

kakor tudi vse špecerjske blago dobite najceneje pri P. R. Kovarčič, Ljubljana, Miklošičeva 32. 236

Drva

hrastove odpadke od parketov ima stalno zalogo in jih nudi v vsaki količini. J. J. Pogodnik, Škofja Loka — ob kolodvoru. 239

Meso in slanino

sami domači prašiči — kakor tudi pristne kranjske klobase po zelo nizki ceni razpislija in prodaja mesarja Lavitlar, Sv. Petra c. št. 83. 43233

Foto-aparate

2 manjša na film, eden 9 X 12 na ploščo, dobro ohranjene prodamo. — Brata Šime, fotogr., Wolfova 12. 43246

Motorna vesila

»Dodge« osemletni, petdesetletni, popolnoma ohranjen, izraven voz, 4 cilindre 45 HP, poveni prodamo. Dopolne na poštni predal 8. Celje. 43129

Kolesa

20% ne kron. bone plačuje najboljšo »Puka« stedišna, Osijek. 235

Damsko kolo

napredaj v garderobi pri Figovcu. 43249

Kupim

mehanizme delavnice kupim. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Inventar«. 43138

Bukova drva

kupuje družba »Kurivo« v Ljubljani. Dunajska c. 33. 43007

Mahovino

hrasta ali eliv in bučne koščice, suhe in rezane kupujemo. Ponudbe z vzorci na naslov: G. Hoffmann & Co., Zagreb, Bebeljeva 3. 43489

Prehrana

sprejem na dobro domačo hrano na Galilejevem nabrežju št. 7/II. 43261

Lokali